

CNNy

**KILENCEDIK
JELENTÉS A NEMZETI STRATÉGIAI ANYAGOK
TERVEZÉSÉNEK NYILVÁNOSSÁGÁRÓL**

Civilek a Nemzeti Fejlesztési Terv Nyilvánosságáért
Szerkesztette: Móra Veronika

A kézirat lezárva: 2011. március 25.

A jelentés a Batory Alapítvány támogatásával készült 500 példányban.

Nyomdai előkészítés és sokszorosítás: CZEDE Kft.

Összegzés

Vajúdtak a hegyek, és egerek születtek?

Hosszú idő, majd' másfél év telt el a Civilek a Nemzeti Fejlesztési Tervezés Nyilvánosságéért munkacsoport előző – nyolcadik – jelentésének kiadása óta. Ennek oka nem csak, és nem elsősorban a CNNy „lustaságában”, tevékenységének hiányában keresendő: tavaly tavasszal a választások, majd a kormány megalakulása idején sokat lehetett hallani a fejlesztéspolitikai szabályozás, intézményrendszer és prioritások megváltoztatásának tervéről. Bár az ősz elején nyilvánosságra került az Új Széchenyi Terv első változata, a kormány pedig egy „roadshow” keretében és az interneten keresztül is gyűjtötte a javaslatokat és észrevételeket, sokáig nagyon kevés konkrétumot lehetett tudni arról, hogy az új elképzelések miként alakítják át a korábban működő rendszert. Így tényleges társadalmi egyeztetésre sem kerülhetett sor egészen december közepéig, amikor a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján megjelentek a 2011-13 időszakra szóló Akciótervek tervezetei.

A társadalmi egyeztetés azonban továbbra is hagyott kívánnivalókat maga után: nemcsak, hogy az új minisztériumok minden korábbinál hosszabb idő alatt válaszolnak az írásos megkeresésekre (ha egyáltalán), de amikor január végén megjelent a Strukturális és Kohéziós Alapok felhasználásának eljárási szabályairól szóló, már korábban beharangozott kormányrendelet (4/2011), annak elfogadását semmiféle véleményezés nem előzte meg – egyébként törvényellenesen. Ez már csak azért is sajnálatos, mert a rendelet, amellet hogy az ígéreteknek megfelelően egyetlen jogszabályba sűríti a korábban szétszórta megtalálható szabályokat és a pályázati folyamat több pontján határidőket vezet be, sajnos mit sem változtat a pályáztatás és különösen a beszámolás sokat bíralt bürokráciáján, a társadalmi részvétel szempontjából pedig kifejezetten visszalépést jelent: mind a pályázatok elkészítéséből, mind azok elbírálásából kizárja a társadalmi szereplőket. Ezt bővebben elemzi jelentésünk első fejezete – reméljük, hogy a tapasztalatok nyomán legalább utólag sor kerülhet a rendelet problémás részeinek módosítására.

Szintén januárban jelent meg az Új Széchenyi Terv és az Akciótervek, amelyek behatóbb vizsgálata egyértelműen kimutatja, hogy az új címke a régi tartalmat rejti: a pályázati konstrukciók túlnyomó része változatlanul megy tovább az új, a korábbinál hangzatosabb elnevezések alatt – amint ezt jelentésünk második és harmadik fejezete számokkal is illusztrálja. Ez még önmagában nem lenne probléma, legfeljebb a beharangozott nagy átalakításhoz képest jelentett csalódást. Bonyolítja a helyzetet viszont, hogy az ÚSZT mellett továbbra is létezni látszik az Új Magyarország Fejlesztési Terv, és a pályázati konstrukciók egy része ide, más része oda tartozik, ami nem könnyíti meg a pályázatokat keresők, főként a rendszert kevésbé ismerők dolgát. Az egymás mellett párhuzamosan élő, arculatában és struktúrájában is hasonló két honlap sem sokat segít az eligazodásban, sőt ha lehet még fokozza a nehézségeket – részletesebben szól erről a negyedik fejezet.

Jelentésünk a további részei a korábbiakhoz hasonlóan górcső alá veszik a 2009-10-es Akciótervek megvalósulását a Társadalmi Megújulás Operatív Program tekintetében, illetve tartalmazzák a CNNy és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer levelezését is a legutóbbi időszakra vonatkozóan. „Bónuszként” pedig egy eddig méltatlanul kevés figyelmet kapott eljárás, az automatikus pályázati forma alkalmazásával – főként annak korlátaival és visszásságaival – kapcsolatos véleményünket is kifejtjük.

Összességében véve úgy látjuk, hogy az új kormányzat által bevezetett változások a rendszer alapvető működését érintetlenül hagyták, sőt bizonyos tekintetben visszalépést jelentenek a már kivívott eredményekhez képest, a megfogalmazott civil észrevételek és javaslatok nem vagy csak kevésbé épültek be az új szabályokba és eljárásokba. Apuding próbája persze a megevés, a gyakorlati végrehajtás fogja eldönteni, hogy az egyszerűsítésre és átláthatóságra vonatkozó ígérek hogyan teljesülnek – a CNNy a következő hónapok folyamán, az új kiírások megjelenésével és a pályázók tapasztalatainak felhasználásával ezt fogja nyomon követni és figyelni.

A 4/2011. (I. 28.) Kormányrendelet civil szempontú vizsgálata

Az operatív programok felhasználását korábban több tucat jogszabály szabályozta, ezek helyébe lépett az új kormányrendelet. Megalkotásának legfontosabb célja az egyszerűsítés lehetett: ezért keretjellegű jogszabály született, amelyben több helyen is történik utalás a későbbi részletszabályok megalkotására. A kormányrendelet valóban egyszerűbb lett annyiban, hogy egy jogszabályon belül található meg a tervezés és a lebonyolítás menete, a pénzügyi szabályozás módja, a szabálytalanság kezelésének mikéntje. Sajnos azonban változás történt a társadalmi egyeztetés menetében is, ahol a civil szervezetek komoly garanciát jelentettek a nyilvánosság biztosításában.

A mostani kormányrendelet vizsgálatának egyik legfontosabb szempontja az volt, hogy elemezzük: az eddigi szabályok összefésülésénél hol történt lényeges módosítás. Az alábbi pontok az mutatják, hogy az egybe rendezés során több helyen is a civil szervezeteket megillető, a társadalmi kontrollt biztosító jogosítványok csökkentek, bizonyos esetekben eltűntek. A pályázókat és a kedvezményezetteket érintő lényeges könnyítés az eljárások mentében nem jelent meg. Van ahol még az eddigiekhez képest is történt nehezítés (számlák másolata, hiánypótlás, biztosíték). Az eljárási határidők esetében látni előremozdulást, ami a beérkezett jelentések, számlák vizsgálatát gyorsítja meg 15 nappal.

Az eljárások menetéről átfogó képet a további részletszabályok, módszertani útmutató, működési kézikönyv ismeretében lehet majd kapni.

Eljárási szabályok

A végrehajtási intézményrendszer működtetésével kapcsolatos szabályok tartalmazzák az alapvető eljárási alapelveket. Ezek között szerepel az eddigiekhez hasonlóan a lebonyolításban érintett szervezettől elvárt szakszerűség, egyszerűség és együttműködés követelménye, a kedvezményezettet megillető tisztességes ügyintézéshez való jog, jogszabályban

meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog, a kedvezményezettek tájékoztatása a jogaikról és kötelességeikről, a kedvezményezettektől elvárt jóhiszemű eljárás. Ami új elem az eddigi szabályokhoz képest, az a **méltányosság kizárása** a rendelet szerinti eljárásokban. Eddig sem volt gyakorlat a méltányosság, de ezzel a deklarációval a jogalkotó kizárja, hogy bárki élhessen vele. Más pályázati eljárásokban legalább egy szűk körben, de mégis meghatározásra kerül a méltányossági jogkör gyakorlója.

Monitoring Bizottság

A Monitoring Bizottságok feladata az operatív programok végrehajtásának nyomon követése, és ezáltal az uniós támogatások felhasználásának folyamatában a nyilvánosság biztosításának egyik legfontosabb eszközét jelentik.

Eddig a 255/2006 (XII. 8) Kormány rendelet szabályozta a Monitoring Bizottságok működését. A 14. § részletesen leírta a Monitoring Bizottság összetételét, ami garantálta a civil szervezetek részvételét. Az összetételén túl a kormányzati és a nem kormányzati delegáltak arányát is előírta a jogszabály a nem kormányzati delegáltak javára.

(3) A monitoring bizottság tagjainak száma legfeljebb 35 fő. A monitoring bizottságba tagot delegál az irányító hatóság, valamint az irányító hatóság felkérése alapján:

- a) az érintett miniszterek,
- b) a közreműködő szervezetek és a forráskezelő szervezet,
- c) az államháztartásért felelős miniszter,
- d) az érintett regionális fejlesztési tanácsok,
- e) az önkormányzati szövetségek közösen jelölt egy képviselője,
- f) **legalább egy környezetvédelmi civil szervezet,**
- g) **a romákat, a fogyatékossgal élő embereket és a nők és férfiak esélyegyenlőségét képviselő legalább egy-egy civil szervezet,**
- h) az Országos Érdekegyeztető Tanács munkavállalói és munkáltatói oldala,
- i) **szakmai szervezetek.**

(4) A tagok legalább felét a (3) bekezdés d)-i) pontjai szerinti nem kormányzati szervezetek delegálják.

A jelenlegi szabályozás ehhez képest nem határozza meg a delegáltak arányát. A 9. szakasz harmadik bekezdésében az f. pontban szerepelnek a civil szervezetek felsorolásszerűen a társadalmi, szakmai és gazdasági szervezetekkel együtt. Nem derül ki, hogy az f.) pontban felsorolt szervezetek közösen küldenek egy delegáltat vagy külön-külön. Az eddigi szabályok szerint legalább négy civil delegált volt (a környezetvédelmi, a romákat, a fogyatékosokat és a férfiak és nők esélyegyenlőségét képviselő). ***Ez jobb esetben is csak egy lesz kötelezően az új szabályozás alapján***, rosszabb esetben egy sem.

9. § (1) Az operatív programok végrehajtását monitoring bizottságok követik nyomon.

(2) A monitoring bizottság elnökét a miniszterelnök nevezi ki.

(3) A monitoring bizottságba tagot delegál

a) a fejlesztéspolitikáért felelős miniszter,

b) prioritástengelyenként a feladatkörében érintett miniszter,

c) az államháztartásért felelős miniszter,

d) az NFÜ,

e) regionális program esetében az érintett RFT, és

f) a társadalmi, a gazdasági, a civil és a szakmai szervezetek.

Továbbra sem került szabályozásra, hogy mi történik a Monitoring Bizottság véleményével, van-e bármilyen hatása a bizottság javaslatainak arra, hogy miként történik az operatív programok végrehajtása. Minden, az operatív programokat érintő koordinációs feladat, javaslattelevi lehetőség az NFÜ feladatai között szerepel. Remélhetőleg később kerül szabályozásra, hogy az NFÜ által működtetett Monitoring Bizottság – amelyben az eddigiekhez képest korlátozottabban vehetnek részt a civil delegáltak – véleménye miként fogja befolyásolni az operatív programok megvalósítását.

Felhívás véleményezése

Amos tani kormányrendeletben sem kerül szabályozásra az az eddigi gyakorlat, hogy a pályázati felhívások a megjelenés előtt (elvben 30, a gyakorlatban 7-14 napra) kikerültek az NFÜ honlapjára, és véleményezni lehetett azokat a társadalmi egyeztetés keretén belül. Ez lehetőséget nyújtott a kiírások korrigálására még az utolsó pillanatban is.

Pályázat előkészítő munkacsoport

Ebbe a testületbe eddig Monitoring Bizottság is delegált eddig tagot. Ez volt az egyik legfontosabb garancia arra, hogy a szakmai és a civil szervezetek részt vegyenek a pályázati kiírások előkészítésében. Mindennek szabályozása azonban meg sem jelenik a mostani jogszabályban.

Ügyfélszolgálat

Az ügyfélszolgálat működtetéséről sem esik túl sok szó a kormányrendeletben. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség feladatai között szerepel ugyan az egységes, minden operatív programot lefedő ügyfélszolgálati rend kialakítása és működtetése, de ennél részletesebben nem kerül leírásra, hogy mi az elvárás ezzel kapcsolatban. Az operatív programok lebonyolítása során kiemelt feladat, hogy a pályázatokra vonatkozó információkhoz az érdeklődők, érintettek hozzájussanak illetve, hogy a pályáztatás során és a lebonyolításban a támogatást igénylők és a kedvezményezettek minél gyorsabban és egyszerűbben kapjanak választ a kérdéseikre. Ez egy jól felépített és működtetett ügyfélszolgálat nélkül nem megvalósítható. Emiatt is elvárható lenne a jelenlegi jogszabálytól, hogy erről a kérdésről bővebben szóljon.

Döntés-előkészítő bizottságok (Bíráló bizottság)

A döntés-előkészítő – korábbi nevén bíráló - bizottságok feladata a projektjavaslatok elbírálása.

Eddig a 16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelet rendelet szabályozta a bíráló bizottság működését. A jogszabály részletesen megadta az értékelőktől és a bírálóktól elvárt szaktudást, ami kiterjedt a támogatási konstrukció tárgyának megfelelő szakmai és pénzügyi ismeretekre, valamint az adott területen szerzett szakmai gyakorlatra. Emellett a bíráló bizottság összetételét is meghatározta a jogszabály. Az NFÜ elnökének feladatául szabta, hogy a szakmai szervezetek részvételét biztosítsa. Ezzel is garantálta a jogszabály, hogy a szakmai színvonal és a nyilvánosság biztosítva legyen. Ennek az előírásnak köszönhetően vehettek részt civil szervezetek delegáltjai is a bíráló bizottságok munkájában.

8. § (1) Az NFÜ a projektjavaslatok elbírálására bíráló bizottságot hoz létre. A bíráló bizottság tagjainak a 7. § (2) bekezdésében meghatározott szakértelemmel kell rendelkeznie.
- (2) A bíráló bizottság elnökét az NFÜ - vagy az NFÜ felkérése esetén a közreműködő szervezet -, titkárát a közreműködő szervezet jelöli. Az elnök felügyeli az eljárás átláthatóságát és pártatlanságát, az eljárási szabályok betartását. Tagot jelölhet a közreműködő szervezet, a miniszter és az NFÜ, regionális program esetében a regionális fejlesztési tanács (a továbbiakban: RFT); **továbbá az NFÜ biztosítja nem-kormányzati szakmai szervezet által delegált egy tag részvételét.** Az RFT által delegált tag az RFT álláspontját képviseli. A tagok száma - az elnökkel együtt - legfeljebb 7 fő. Megfigyelőt jelölhet a közreműködő szervezet, a miniszter és az NFÜ, regionális program esetében az RFT. A megfigyelők száma legfeljebb 6 fő, azzal, hogy az NFÜ minden esetben legalább 2 fő megfigyelőt jelölhet.

A jelenlegi jogszabály 10. §-a határozza meg a döntés-előkészítő bizottság összetételét. Az eddigiekhez képest, amikor az Közreműködő Szervezet hívta össze a bizottságot, a jelenlegi szabályok szerint az NFÜ hozza létre és az alapvetően a minisztériumok, az NFÜ és regionális program esetén az érintett RFT delegáltjaiból áll. Nincs előírva a bírálóktól elvárt szaktudás, illetve külsős delegált sem vehet részt a bizottság munkájában. Ez egy igen komoly visszalépés az eddigi gyakorlathoz képest!

Nem derül ki a jelenlegi jogszabályból az sem, hogy ki nevezi ki a döntés-előkészítő bizottság elnökét. Az NFÜ hozza létre és működteti a bizottságot, kéri fel a tagokat. De még nem került szabályozásra az elnök felkérésének, kiválasztásának módja - vélhetően az eddigi gyakorlatnak megfelelően továbbra is az NFÜ jelöli majd ki.

Támogatási kérelem elbírálása

Az 50 milliós támogatási kérelmek elbírálásánál a 16/2006 (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelet előírta, hogy két szakértőnek kell az előbírálatot elvégeznie. Amennyiben a két bíráló által adott összpontszámok között 20 százalékpontnál nagyobb volt az eltérés, a Közreműködő Szervezet soron kívül elrendelte a pályázat újabb értékelését. Szakmai szempontból ez is egy fontos garancia volt, ami biztosíthatta, hogy nagy összegű projektek esetén minél jobban érvényesüljenek a szakmai szempontok az elbírálás során.

Ha a bíráló bizottság nem értett egyet az értékelők javaslatával, írásban rögzített indoklás alapján kérhette a pályázat újraértékelését és az új értékelés alapján tehetett döntési javaslatot. Amennyiben a bíráló bizottság döntése eltért a szakértői javaslatától, azt írásban részletesen indokolni kellett. Az NFÜ ezek után hozta meg a döntést, amelyben vagy jóváhagyta a javaslatot vagy részletes írásbeli indoklással megváltoztatta azt.

A jelenlegi szabályozásban a 24.§-27.§-ok írják le a támogatási kérelem elbírálásának menetét. Nincs semmiféle előírás a kormányrendelet szintjén a szakértőkkel kapcsolatban, a munkát a Közreműködő Szervezet végzi el az NFÜ által meghatározott módon. A döntés-előkészítő bizottságot nem köti a szakértők javaslata. Döntési javaslatot tehet a projektjavaslat támogatására, feltételekkel vagy csökkentett összeggel történő támogatására vagy a pályázat elutasítására. Ezek után az NFÜ a javaslat kézhezvételétől számított 5 napon belül jóváhagyja a döntés-előkészítő bizottság döntési javaslatát, vagy részletes írásban rögzített indoklás alapján, a döntés-előkészítő bizottság javaslatát megváltoztatja. Az eddigiekhez képest a szakértők által készített javaslatról már a döntés-előkészítő bizottság eltérhet, ráadásul indoklás nélkül.

Hiánypótlás

Eddig 15 napos határidővel szólították fel a pályázókat a hiánypótlásra. Ez változott „megfelelő, de legalább 5” napra. Ez a szabály így lehetőséget ad arra, hogy akár kiírásonként eltérő határidő szerepeljen a felhívásokban, valamint az 5 napos határidő meghatározására is. Valószínűleg további részletszabályoktól vagy a KSZ mérlegelésétől függ, hogy egy adott pályázati felhívás esetében milyen hiánypótlási határidő kerül meghatározásra. Extrém esetben ez 5 nap is lehet, ami eléggé megnehezítheti a hiánypótlás benyújtását. Különösen problémás lehet, ha ebbe a határidőbe többnapos ünnep, hosszú hétvége is beleesik, ezért hasznosabb lenne munkanapokban meghatározni az egyeztetés időtartamát.

24. § (1) Ha a támogatást igénylő által benyújtott támogatási kérelem nem felel meg a felhívásban meghatározott követelményeknek, és a felhívás lehetőséget nyújt a hiánypótlásra, **megfelelő, de legalább 5 napos határidő kitűzésével** - az összes hiány, vagy hiba egyidejű megjelölése mellett - fel kell szólítani a támogatást igénylőt támogatási kérelmének kijavítására. Hiánypótlásra egyszer lehet felhívni a támogatást igénylőt.

(2) Ha a támogatást igénylő a hiánypótlást hibásan, hiányosan nyújtja be, úgy a hibás, hiányos támogatási kérelmet a rendelkezésre álló adatok alapján kell elbírálni, vagy ha befogadási vagy jogosultsági kritériumra vonatkozó adat hiányzik, úgy további vizsgálat nélkül el kell utasítani.

Biztosíték, óvadék

Ebben a pontban is visszalépés történt az eddigi gyakorlathoz képest. A 281/2006 (XII. 23.) Kormányrendelet szabályozta az óvadék nyújtásának rendjét. Eddig általános felmentést kaptak a civil szervezetek.

60. § (1) A (2) bekezdésben foglalt kivételtől eltekintve nem köteles az 58-59. §-ban meghatározott biztosítékot nyújtani:

c) az alapítvány, közalapítvány és intézménye, a közhasznú társaság, a közhasznú szervezetnek minősülő non-profit gazdasági társaság, a köztestület, a társadalmi szervezet,

A jelenlegi felsorolásból, amely szervezeti forma alapján ad felmentést a biztosíték adás alól, kimaradtak az alapítványok és egyesületek. Marad olyan lehetőség, amivel élni tudnak a szervezetek de az pályázati összeghez, illetve célhoz kapcsolódik.

33. § (8) Nem köteles biztosítékot nyújtani:

(...)

g) bármely kedvezményezett, ha a projektre megítélt támogatás összege nem haladja meg a húszmillió forintot, vagy ha a projektet több kedvezményezett valósítja meg, és a ráeső megítélt támogatás összege nem haladja meg a húszmillió forintot,

h) bármely kedvezményezett, ha a támogatás nem beruházási célú

Elállás a támogatástól

A jelenlegi kormányrendelet a 35.§-ban tételesen felsorolja, hogy Ptk.-ban és a támogatási szerződésben meghatározott egyéb esetek mellett mikor jogosult az NFÜ a támogatási szerződéstől elállni, vagy a támogatás visszavonásáról rendelkezni. A felsorolt feltételek közül az egyik legkevésbé konkrét meghatározás: „a támogatott tevékenység a szerződésben foglalt ütemezéshez képest jelentős késedelmet szenved”. Nem került meghatározásra mit is jelent a ezt jelentős késedelem. Valószínűleg itt is későbbi szabályozás vagy majd a Közreműködő Szervezet mérlegelése dönt.

Hasonlóan nehezen értelmezhető az e.) pont is: „amennyiben a kedvezményezett megszegi a szerződésben foglalt vagy más jogszabályi kötelezettségeit, így különösen nem tesz eleget ellenőrzéstűrési kötelezettségének”. Nehezen lehet ez alapján meghatározni, hogy *milyen egyéb jogszabályi kötelezettségek be nem tartása eredményezheti a támogatástól való elállást.*

Szerződés módosítás

Változott a kedvezményezett által kötelezően kezdeményezett szerződés módosítása eseteinek felsorolása is. Eddig a 16/2006 (XII. 28.) MeHVM-PM együttes 17. §-a sorolta fel azokat az eseteket, amikor a kedvezményezettnek kezdeményeznie kellett a szerződés módosítását.

17. §

(2) A kezdeményezett a támogatási szerződés módosítását köteles kezdeményezni, ha

- a) a projekt megvalósításának befejezése az eredeti támogatási szerződésben meghatározott időponthoz képest előre láthatóan 3 hónapot meghaladóan késik,
- b) a projekt összköltségének összesen húsz százalékát meghaladó mértékben változik a költségek költségkategóriák szerinti bontása az eredeti támogatási szerződésben rögzített bontáshoz képest,
- c) a projekt megvalósításának tervezett időtartama meghaladja a 2 évet vagy támogatása meghaladja a 250 millió forintot, és a teljes támogatás értékének összesen húsz százalékát meghaladó mértékben változik a költségek évek szerinti bontása az eredeti támogatási szerződésben rögzített bontáshoz képest,
- d) az eredeti támogatási szerződésben rögzített bármely indikátor értékének várható teljesülése nem éri el a célérték 90%-át,
- e) változik a projekt bármely egyéb, a célkitűzéseket befolyásoló lényeges jellemzője.

(4) A támogatási szerződés módosítását a közreműködő szervezet is jogosult kezdeményezni.

A mostani szabályban ez a lista rövidebb lett, de ez éppen azt eredményezheti, hogy a KSZ mérlegelési jogköre bővíülhet a módosítás kezdeményezése területén. Kikerült a költségvetés 20 %-os limitje, ami azt is eredményezheti, hogy már kisebb eltérés esetén is szerződés módosítást kell kezdeményezni.

36. § (

- (2) A kedvezményezett a támogatási szerződés módosítását köteles kezdeményezni, ha
- a) a projekt megvalósításának befejezése a hatályos támogatási szerződésben meghatározott időponthoz képest előre láthatóan 3 hónapot meghaladóan késik,
 - b) a hatályos támogatási szerződésben rögzített bármely indikátor értékének várható teljesülése nem éri el a célérték 90%-át,
 - c) **változik a projekt bármely egyéb, a célkitűzéseket befolyásoló lényeges jellemzője.**

Panasz lehetősége, kifogás

Atámogatást igénylő vagy a kedvezményezett a K SZ és az NFÜ döntése ellen kifogást nyújthat be. A kifogásra alapot adó okok nem változtak, de a határidő 5 napról 10 napra változott.

81. § (1) A támogatást igénylő vagy a kedvezményezett a pályázat benyújtásának időpontjától a támogatási jogviszony időtartama alatt a közreműködő szervezet döntése ellen a közreműködő szervezetnél az NFÜ-nek címzett, az NFÜ döntése ellen az NFÜ-nél a fejlesztéspolitikáért felelős miniszternek címzett kifogást nyújthat be, ha a pályázati eljárásra, a támogatási igény befogadására, a támogatási döntés meghozatalára, a támogatói okiratok kiadására vagy a támogatási szerződések megkötésére, a költségvetésből nyújtott támogatás folyósítására, visszakövetelésére vonatkozó eljárás jogszabálysértő, vagy a felhívásba, illetve a támogatási szerződésbe ütközik.
- (2) A kifogás benyújtására a kifogásolt intézkedésről való tudomásszerzéstől számított 10 napon belül, de legfeljebb a kifogásolt intézkedéstől számított 60 napon belül egy alkalommal, az indokok megjelölésével van lehetőség.

A kifogás tárgyában hozott döntés ellen *további kifogás előterjesztésének nincs helye.*

Elszámolások, számlák benyújtása

Az elmúlt évek egyik legfontosabb könnyítése az elszámolások benyújtásával kapcsolatban, hogy 100.000,- forint alatt nem kellett benyújtani a számlák hitelesített másolatát. Erről a 281/2006 (XII. 23) Korm. rendelet 19§ (10) bekezdése rendelkezett. Ez a mostani jog-

szabályból kikerült. A támogatás kifizetéséről szóló fejezeten belül az 55. § (3) a, pontja írja elő, hogy a kifizetési igényléshez a kedvezményezettnek mellékelnie kell az eredeti számlák hitelesített másolatát összeghatártól függetlenül. Ez nagymértékben növelni fogja az elszámolásokkal kapcsolatos adminisztrációs terhet.

Eljárási határidők

Alapvetően rövidül az eljárás. Az eddigi 75 nappal szemben 60 nap lett az általános előírás az elszámolások áttekintésére és az utalások elindítására.

Ellenőrzés módja

A 74. szakasz írja elő, hogy az NFÜ köteles a pályáztatás, a szerződés-kötés, a pénzügyi lebonyolítás, a közbeszerzési eljárás lefolytatására, az ellenőrzés és a monitoring teljes folyamatára részletes eljárásrendet kidolgozni. Várhatóan a Módszertani Útmutató lesz az, amely a további a pályázatok lebonyolításával kapcsolatos fontos részlet-szabályokat tartalmazza majd.

Működési Kézikönyv

A kormányrendeletben nem szabályozott részletek várhatóan NFM miniszteri utasítás formájában kerülnek kiadásra. Egy miniszteri utasítás esetében még kisebb az esély, hogy bármilyen társadalmi egyeztetés előzné meg.

Közvetett támogatás

A közvetett támogatásra vonatkozó szabályokat átemelték a 16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendeletből. Ez alapján úgy tűnik nincs változás, de az mindenesetre figyelemre méltó, hogy az értelmező rendelkezések között nem szerepel a közvetett támogatás definíciója, ellentétben például a kiemelt projekttel. Sehol máshol nem történik utalás a közvetett támogatásra a megvalósítás folyamatában. Eddig sem volt túl gyakori a megvalósítások sorában ez a támogatási forma, és ez várhatóan ezentúl sem fog változni. Pedig még mindig ez lenne a leghatékonyabb megvalósítása a sok, kis összegű támogatással járó pályázati programoknak.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv összevetése

Az elemzés módszertana

Jelen elemzésben az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) és az Új Széchenyi Terv (ÚSzT) internetről letölthető dokumentumait hasonlítottuk össze az alábbi szempontok szerint:

1. főbb szerkezeti jellemzők,
2. cím, alcím és bevezetés,
3. kulcsszavak előfordulásának gyakorisága,
4. a két dokumentum felépítése, szerkezete és fókuszja.

Kutatásunk desk-research jellegű. Azzal együtt, hogy a szempontok és a vizsgált kulcsszavak megválasztása nem nélkülözheti a szubjektivitást, törekedtünk az elemzés során a maximális objektivitásra. A CNNy az eddigi nyolc jelentésében is objektív tényekre alapozva fogalmazta meg konstruktív kritikai észrevételeit, és jelen esetben is ezt a gyakorlatot folytatjuk.

A dokumentumok főbb szerkezeti jellemzői

	Új Magyarország Fejlesztési Terv	Új Széchenyi Terv
Oldalak száma	196	330
Karakterek száma	Kb. 503 000	Kb. 745 000
Betűtípus	Times New Roman	Helvetica
Betűméret	12	14
Sorköz	szimpla	másfeles
Egyéb szerkesztés	Széljegyekben kulcsgondolatok kiemelése Részletes tartalomjegyzék	Kiemelt, könnyen átlátható szakaszolás Olvashatóság

Megállapítások:

- Az ÚSzT terjedelemre másfélszer akkora dokumentum, mint az ÚMFT, mind az oldalak számát, mind a karakterszámot tekintve.
- Az ÚSzT könnyebben olvasható: nagyobbak a betűk, nagyobb a sorköz és a betűtípus is modernebb, olvasóbarátabb.
- Kizárólag a formai szempontokat tekintve úgy tűnik, hogy amíg az ÚMFT egy szűkebb, technikai közösségnek szánt munkadokumentum, addig az ÚSzT szélesebb kört próbál megszólítani.
- Az „extrák” ugyanezt támasztják alá: az ÚMFT szerkesztői nagy hangsúlyt fektetnek a lényeg kiemelésére és a szerkezeti átláthatóságra. Az ÚSzT szerkezete kevésbé átlátható, a lényeg kevésbé ugrik ki, a szöveg viszont sokkal „olvasmányosabb”.

Cím, alcím és bevezetés

Cím	Új Magyarország Fejlesztési Terv	Új Széchenyi Terv
Alcím	Magyarország Nemzeti Stratégiai Referenciakerete 2007–2013 Foglalkoztatás és növekedés	A talpraállás, megújulás és felemelkedés fejlesztéspolitikai programja
Bevezetés	Vezetői összefoglaló sok adattal és kiemeléssel, aláírás nélkül	Orbán Viktor előszava, amely a terv politikai szellemét fogalmazza meg
Bevezetés első három mondata	„Magyarország történelmi esély előtt áll. 2007 és 2013 között 22,4 milliárd eurós uniós támogatásban részesül, hogy felzárkózhasson a fejlett országokhoz. Ez uniós adófizetők pénze, amely a vidékfejlesztési támogatásokkal együtt közel 8000 milliárd forint.”	„Minden ország életében időről időre elkövetkezik olyan helyzet, amikor mindenki érzi, hogy neki kell gyűrközni annak a különlegesen nagy feladatnak, amit újjáépítésnek nevezünk. Ilyen pillanat volt Magyarországon a második világháború után; amikor szüleink és nagyszüleink nemzedékének az alapvető infrastruktúrát kellett megteremtenie: házakat, épületeket, hidakat, vasutat, utakat kellett építeni. 1989-ben és '90-ben mindannyian éreztük, hogy eljött az idő újjáépíteni a magyar demokráciát.”

Megállapítások:

- Amíg az ÚMFT címében és alcímében is igyekeznek pontosan, tárgyilagosan, tényszerűen összefoglalni a dokumentum tartalmát és céljait, addig az ÚSzT címében és alcímében is egyfajta tömör politikai hitvallást, értékrendszert tükröz.
- A bevezetés híven tükrözi ugyanezt a különbséget. Amíg az ÚMFT bevezetője a dokumentum tömör, tényszerű összefoglalása sok adattal és rengeteg kiemeléssel (a szövegnek majdnem a fele ki van emelve), addig az ÚSzT a miniszterelnök nyitó gondolataival indít, amelyek nélkülözik a tényeket és adatokat, és a terv összefoglalása helyett annak politikai, filozófiai, történelmi és értékrendbeli megalapozásául szolgálnak.
- Amíg az ÚMFT-ben egyszer sem kerül nevesítésre az akkori miniszterelnök, addig az ÚSzT a jelenlegi miniszterelnök fényképével és személyes üzenetével indít.

Kulcsszavak előfordulásának gyakorisága

	Új Magyarország Fejlesztési Terv	Új Széchenyi Terv
„%” jel	90	245
Táblázatok	12 + 3 a mellékletben	4
„indikátor”	27	13
„társadalmi egyeztetés”	12	1
„civil”	39	20
„környezetvédelem”	22	7
„fenntartható”	135	94
„zöld”	11	243
„oktatás”	147	98
„kultúra”	115	60
„kutatás”	54	116
„egészség”	154	299
„vállalkozás”	92	459
„gazdaság”	453	935
„innováció”	106	285
„nemzet”, „nemzeti”	232	304
„történelmi”	13	2

	Új Magyarország Fejlesztési Terv	Új Széchenyi Terv
„múlt”, „elmúlt”	34	83
„jelen”	13	8
„jövő”	3	81
„operatív”	260	1
„program”	148	469
„humán”	42	19
„ember”, „emberi”	9	102
„mszp”	1	3
„fidesz”	1	0

Megállapítások:

- Amíg az ÚMFT négyszer akkora hangsúlyt helyezett az adatok táblázatos bemutatására, és kétszer annyiszor szerepel a szövegben az „indikátor” szó, addig az ÚSzT csaknem háromszor annyi esetben említ százalékokat. Ez alátámasztja azt a korábbi megállapításunkat, hogy amíg az ÚMFT egy szűkebb kört célzó technikai dokumentum, addig az ÚSzT a könnyebb érthetőséggel nagyobb körhöz próbál szólni.
- A „társadalmi egyeztetés” kifejezés 12 esetben jelenik meg az ÚMFT-ben, egyrészt a dokumentum előkészítését tárgyaló részben, másrészt a végrehajtással foglalkozó részeknél. Ezzel szemben az ÚSzT csak egyszer említi ezt a kifejezést a bevezetőben, akkor is múlt időben. Mindez nem jelenti azt, hogy az ÚSzT pályázati kiírásait nem előzi majd meg társadalmi egyeztetés, de ezt a támogatások felhasználásának eljárásrendjét szabályozó új Kormányrendelet sem tartalmazza (ld. a CNNy jelentés vonatkozó fejezetét). Az viszont elgondolkodtató, hogy a jövőbeni társadalmi egyeztetésekről a szélesebb társadalmi körnek szánt, közérthető dokumentumban nem esik szó.
- A „civil” szó kétszer olyan gyakran jelenik meg az ÚMFT-ben, ennek oka, hogy az ÚSzT nem öleli fel a civilek által is pályázható programokat, hanem csak a forprofit szektorra fókuszál.
- A „környezetvédelem” szó háromszor, a „fenntartható” szó másfélszer többször jelenik meg az ÚMFT-ben. Ezt azonban ellensúlyozza az ÚSzT-ben huszonkétszer gyakoribb „zöld” kifejezés. Illeszkedve eddigi megállapításainkba, az ÚSzT-t egy újfajta (könnyebben érthető) szóhasználat jellemzi. Az külön kérdés, hogy bármelyik szóhasználat is mennyiben jelenti az adott terv ténylegesen „zöld”,

„fenntartható” vagy „környezetvédelmi” (környezetbarát) voltát, vagy mennyire marad ez a retorika szintjén...

- Az ÚSzT prioritásainak gazdasági dominanciáját jelzi, hogy az „oktatás” másfélszer, a „kultúra” kétszer gyakoribb az ÚMFT-ben. Ezzel szemben a „kutatás” és az „egészség” szavak kétszer olyan gyakran szerepelnek az ÚSzT-ben. Ugyanez a trend a prioritások meghatározásánál is erősen megmutatkozik, és tükrözi, hogyan gondolkodnak a tervezők a gazdaságra ható szektorok súlyáról (igencsak vitathatóan, ld. konklúziók).
- A „vállalkozás” és „gazdaság” szavak drasztikus túlsúlya az ÚSzT-ben elvitathatatlan, bizakodásra ad okot, hogy az „innováció” szó is háromszor olyan gyakran jelenik meg.
- Amíg a „nemzet”, „nemzeti” szavak összehasonlító eredménye a papírforma szerint alakul, addig meglepő módon az ÚMFT-ben sokkal gyakrabban jelenik meg a „történelmi” kifejezés.
- Mindkét dokumentum keveset beszél a „jelen” helyzetről, az ÚMFT a „múltról” picit többet említ, de a „jövő” tekintetében igencsak szűkszavú. Ezzel szemben az ÚSzT-ben szembetűnő hangsúlyt kap mind a „múlt” értékelése, mind a „jövő” víziójának bemutatása.
- Az „operatív” szót az ÚSzT egyszer említi csak (akkor sem pozitív értelemben), a „program” szót viszont háromszor gyakrabban.
- Amíg az ÚMFT-ben kétszer olyan gyakori a „humán” erőforrás, addig az ÚSzT-ben tízszer gyakrabban jelenik meg az „emberi” jelző. Utóbbi két megállapításunk ismételten alátámasztja, hogy az ÚSzT a technikai szakszavaktól a könnyen érthető szavak irányába mozdul el.
- A politikai meghatározottság egyértelműen dominánsabb az ÚSzT-ben. Amíg az ÚMFT a két nagyobb politikai erőt a 9. mellékletben, a tervet megvitató fórumok között említi csak, addig az ÚSzT háromszor említi a bevezetésben az „MSZP-SZDSZ-kormányt”, mindháromszor elmarasztalóan. („A vitathatatlan sikerek ellenére – és a 2002-es választási kampányban tett ígéreteket is megszegve – az MSZP–SZDSZ-kormány az első lépései között számolta fel a Szechenyi Tervet.” – 9 old., „Mindennél jobban mutatja ezt, hogy az MSZP–SZDSZ-kormányok idején egy jöttányit sem közeledtünk jólétben Európához (...)” – 10 old., „Az MSZP–SZDSZ-kormányok nem csupán eltékozták az elmúlt évtizedet, hanem – ami ennél is rosszabb – elzalogosították a most induló új évtizedet is (...)” – 10 old.) A „FIDESZ” szó egyetlen egyszer sem szerepel a dokumentumban. Érdekes észrevétel, hogy a dokumentum szerzői (szigorúan

a szöveg elemzéséből kiindulva) nem egy politikai erő mellett, hanem egy másik politikai erő ellenében határozzák meg magukat.

A két dokumentum felépítése, szerkezete és fókusza

	Új Magyarország Fejlesztési Terv	Új Széchenyi Terv
Főbb fejezet-címek	<p>Vezetői összefoglaló</p> <p>1. Bevezetés</p> <p>1.1. Kiindulópontok</p> <p>1.2. A dokumentum célja, indítatása</p> <p>2. A stratégia megalapozása</p> <p>2.1. A középtávú makrogazdasági pálya</p> <p>2.2. Magyarország jogosult a közösségi támogatásokra</p> <p>2.3. Az ország fejlődését erősen meghatározzák a nemzetközi folyamatok</p> <p>2.4. Társadalmi-gazdasági helyzetértékelés</p> <p>2.5. Az I. Nemzeti Fejlesztési Terv tapasztalatai</p> <p>3. A stratégia meghatározása</p> <p>3.1. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv stratégiai céljai</p> <p>3.2. A célokhoz kapcsolódó tematikus és területi prioritások</p> <p>3.3. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv koordinációja és kommunikációja</p> <p>4. Az operatív programok listája, struktúrája</p> <p>5. Indikatív pénzügyi terv és addicionalitás</p> <p>5.1. Az operatív programok indikatív pénzügyi felosztási terve</p> <p>5.2. Az addicionalitás elvével való összhang igazolása</p>	<p>Előszó – Orbán Viktor miniszterelnök</p> <p>Új Széchenyi Terv</p> <p>1. Tíz év után</p> <p>2. Tíz év után újra Széchenyi Terv</p> <p>3. Az Új Széchenyi Terv makrogazdasági környezete</p> <p>4. Az Új Széchenyi Terv Jövőképe</p> <p>5. Iránytű – Az Új Széchenyi Terv fejlesztési irányjai</p> <p>6. Az Új Széchenyi Terv programjai</p> <p>7. Új Széchenyi Terv – Nyitott Platform és kockázatközösség</p> <p>Új Széchenyi Terv Programjai</p> <p>1. Gyógyító Magyarország – Egészségipari Program</p> <p>2. Zöldgazdaság-fejlesztési Program</p> <p>3. Otthonteremtési Program</p> <p>4. Vállalkozásfejlesztési Program</p> <p>5. Tudomány – Innováció Program</p> <p>6. Foglalkoztatási Program</p> <p>7. Közlekedésfejlesztési program</p>

	Új Magyarország Fejlesztési Terv	Új Széchenyi Terv
Főbb fejezet-címek	<p>6. Végrehajtás, adminisztratív hatékonyság</p> <p>6.1. Intézményrendszer</p> <p>6.1. Új Magyarország Fejlesztési Terv</p> <p>6.2. Végrehajtási folyamatok</p> <p>7. Koherencia, konzisztencia</p> <p>7.1. Összhang a Nemzeti Akcióprogrammal</p> <p>7.2. Összhang a Közösségi Stratégiai Iránymutatásokkal</p> <p>7.3. Összhang és koordináció az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégia Tervvel</p> <p>8. Értékelés (ex-ante és környezeti szempontú értékelés)</p> <p>8.1. Ex ante értékelés</p> <p>8.2. Környezeti szempontú értékelés</p>	
Arányok	<p>- 161 oldal foglalkozik a stratégia megalapozásával és a végrehajtás módjával</p> <p>- 35 oldal foglalkozik a prioritásokkal (72-127. old.)</p>	<p>- 38 oldal foglalkozik a stratégia megalapozásával (1-38. old.)</p> <p>- 291 oldal foglalkozik a prioritásokkal</p> <p>- Nulla oldal foglalkozik a végrehajtás módjával, ezt a kormány külön kormányrendeletben szabályozza</p>
Arányok %	<p>-az anyag 82 %-a foglalkozik a stratégia megalapozásával és a végrehajtás módjával</p> <p>-az anyag 18 %-a foglalkozik a prioritásokkal</p>	<p>- az anyag 12 %-a foglalkozik a stratégia megalapozásával</p> <p>az anyag 88 %-a foglalkozik a prioritásokkal</p>
Átfogó célok	Növekedés, Foglalkoztatás	Növekedés, Egyensúly, Foglalkoztatás
Tervezési időszak	2007-2013	2011-2013

Megállapítások:

- Amíg az ÚMFT hét éves stratégia megalkotását tűzte ki célul, addig az ÚSzT a következő két évre ad programot.
- Az ÚMFT tartalmi elemzése azt mutatja, hogy a dokumentum négyötöd része foglalkozik a stratégia megalapozásával, a korábbi szabályozások vizsgálatával, makroelemzéssel, valamint a támogatások keretrendszerének meghatározásával; a prioritások kifejtésére csak a dokumentum egyötödében került sor – ez inkább az operatív programok tervezési dokumentumaiban és az akciótervekben történt meg részletesen. Ezzel szemben ez az arány az ÚSzT-nél megfordul: csak a dokumentum egyhatoda fókuszál a stratégiai keretre (ennek egy része nem adatok és tények feldolgozása, hanem az elmúlt évtizedre vonatkozó állásfoglalás), és öthatod részben az intézkedések kifejtésére esik a hangsúly.
- A két dokumentum szerkezetét összehasonlítva láthatjuk, hogy az ÚMFT fejezeteinek jelentős része nem található meg az ÚSzT-ben. Az ÚSzT egyáltalán nem foglalkozik a végrehajtással, amit külön kormányrendelet szabályoz. A dokumentum szövegezői valamiért nem tartották fontosnak, hogy ez az információ a jogszabályi szövegnél közérthetőbb formában is elérhető legyen. Kevés szó esik a más (főként európai) dokumentumokkal való kompatibilitásról és a korábbi tapasztalatokról (ezek nagy része értékítélet, és nem elemzés), és még kevesebb az indikátorokról.
- Érdekes, hogy átfogó célok tekintetében az ÚSzT átfedésben van az ÚMFT-vel: a növekedés és foglalkoztatás célok kiegészültek egy harmadikkal, az egyensúllyal.

Összefoglalás és konklúzió

Az Új Széchenyi Tervet (ÚSzT) nehéz elhelyezni a 2004-2010 között kialakult tervezési rendszerben. Kevesebb, mint egy hét évre szóló hosszú távú stratégiai dokumentum, de több mint egy két éves akcióterv. Amíg az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) elsősorban egy hét éves stratégia megalapozása volt, és a konkrét intézkedések szintjét csak érintőlegesen tárgyalta, addig az ÚSzT visszafogott stratégiai megalapozás után részletes intézkedési rendszert mutat be. Szerkesztésében, nyelvezetében szakít az eddigiekkel, és egy sokkal egyszerűbb és átláthatóbb formában, közérthetőbb szókinccsel egy szélesebb réteghez szól, mint az eddigi tervezési dokumentumok.

Az ÚSzT tervezői szakítani akarnak az eddigi struktúrával és az operatív programok rendszerével, az „operatív” szó egyetlen egyszer szerepel a dokumentumban, akkor is olyan szövegekörnyezetben, hogy „az új fejlesztéspolitika kilép az operatív programok jelentette merev szabályozási keretéből” (203. old.). Az ÚSzT saját hitvallása szerint a gazdaság fellendítésére fókuszál, és a korábbi operatív programokból új néven egybegyűjti azokat a konstrukciókat, amelyek ezt a célt szolgálják. Minden más terület nem lett átemelve az ÚSzT-be, így az állami-, önkormányzati- és nonprofit szektor által elérhető támogatások továbbra is az ÚMFT „merev szabályozási keretében” maradnak. Az oktatási, a kulturális, az egészségügyi programok, tulajdonképpen a foglalkoztatási prioritást leszámítva a teljes TÁMOP, valamint más operatív programok jelentős része a régi rendszerben maradt.

Nem egyértelmű, hogy az ÚSzT, amely az „Új Magyarország Fejlesztési Terv” nevét egyetlen egyszer sem említi, hogyan viszonyul a korábbi dokumentumhoz. Ha abba illeszkedik, akkor nehezen értelmezhetőek az ÚSzT-t átszövő, a múltbéli tervezéseket folyamatosan elmarasztaló kijelentések. Ha azt felváltani hivatott, akkor nem egyértelmű, hogy jelenleg milyen szabályozás vonatkozik a nem gazdasági célú intézkedésekre, amelyeket az ÚSzT nem ölel fel. Ha annak egy részét hivatott felváltani, akkor nem egyértelmű, hogy mely részek ezek, mi az, ami a régi tervekben még érvényben van, és mi az, ami már nem.

Mivel ez a probléma a civileken túl az összes többi nem gazdasági szereplőt is érinti (így pl. az önkormányzatokat és az állami intézményrendszert is), tisztázása minél hamarabb kívánatos lenne.

Az ÚSzT tervezői szerint a kutatási-, egészségügyi- és zöld területek egyértelműen köthetőek a gazdasághoz, amíg az oktatás és a kultúra esetében nincs ilyen kapcsolat. Itt mutatkozik meg a dokumentum stratégiai megalapozottságának, szakpolitikai felkészültségének sérénysége, mert az aktuális európai trendek éppen ennek az ellenkezőjéről szólnak. Az oktatásban mind nagyobb hangsúlyt kapnak a kulcskompetenciák, amelyek a munka világára és a vállalkozásra készítene fel (erről szól az uniós és hazai oktatáspolitiká is), a kul-

túra gazdaságra gyakorolt hatásáról pedig éppen a magyar EU elnökség keretében tartottak nemrég nemzetközi konferenciát a Magyar Tudományos Akadémián¹. Kívánatos lenne a terv újragondolása az oktatás és a kultúra szerepének komolyabb hangsúlyozásával, különösen akkor, ha az ÚSZT valóban felváltani hivatott az ÚMFT-t.

Az elemzések alapjául szolgáló dokumentumok

Mivel korábban elfordult már, hogy az NFÜ honlapjáról letölthető akcióterveket előzetes figyelmeztetés vagy egyeztetés nélkül módosították (ld. CNNy 7. jelentés), így az alábbiakban minden elemzést követően közzétesszük, milyen időpontban és honnan töltöttük le az elemzések alapjául szolgáló dokumentumokat. A dokumentumok eltávolítása vagy megváltoztatása esetén azok a CNNy-nél rendelkezésre állnak.

Letöltések dátuma: 2011. február 14.

Letöltések URL címe:

- Új Magyarország Fejlesztési Terv:
http://www.nfu.hu/download/479/UMFT_HU_NSRK-hun_Accepted.pdf
- Új Széchenyi Terv:
http://ujszechenyiterv.gov.hu/download/32589/USZT_beliv_HU_vegl.pdf

¹ <http://www.kulturpont.hu/culture2020/ismerteto.php>

Az 2009-2010-es és a 2011-2013-as akciótervek összevetése

Az elemzés módszertana

Jelen desk-research elemzésben az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) és az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) internetről letölthető akcióterveit hasonlítottuk össze. Kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy az ÚSZT keretében megjelent akciótervek mennyiben építenek a korábbi (az ÚSZT szövegében következetesen elmarasztalt) akciótervekre, és mennyiben tartalmaznak új elemeket.

ÚSZT programok és akciótervek megfeleltethetősége

Első lépésben az ÚSZT-ben meghatározott programokat (prioritásokat) feleltettük meg az ÚSZT akcióterveivel. Erre a lépésre azért volt szükség, mert a programok nem feleltethetőek meg egy az egyben az akciótervekkel: az akciótervek elnevezése a 2011-13-as időszakban is a régi maradt, és egy-egy program több akciótervhez is kötődik.

Új Széchenyi Terv programjai	Új Széchenyi Terv akciótervei
Gyógyító Magyarország – Egészségipari Program	Regionális Operatív Programok
Zöldgazdaság-fejlesztési Program	Környezet és Energia Operatív Program Regionális Operatív Programok
Otthonteremtési Program	Még nem indult el, a konstrukciók még nem ismertek, kidolgozása jelenleg zajlik.
Vállalkozásfejlesztési Program	Társadalmi Megújulás Operatív Program Gazdasági Operatív Program Regionális Operatív Programok
Tudomány – Innováció Program	Társadalmi Megújulás Operatív Program Gazdasági Operatív Program Regionális Operatív Programok

Új Széchenyi Terv programjai	Új Széchenyi Terv akciótervei
Foglalkoztatási Program	Társadalmi Megújulás Operatív Program Munkaerőpiaci Alap
Közlekedésfejlesztési Program	Közlekedés Operatív Program Gazdasági Operatív Program Regionális Operatív Programok

2009-2010-es akciótervek kontra 2011-2013-as akciótervek

A 2011-2013-as akciótervekben a tervezők jelölték, hogy mely intézkedések folytatásai korábbi intézkedéseknek („utód” jelölést kapta), és melyek újak („új” jelölést kapta). Az alábbiakban összefoglaljuk, hogy az egyes akciótervekben a 2011-2013-as időszakban tervezett intézkedések közül mennyi az „utód” és mennyi az „új”.

Megjegyzések:

- Elemzésünkben csak azok a programok szerepelnek, amelyek 2011-2013-ban a tervek szerint futnak vagy elindulnak. A KMOP 2. és 5. prioritásában egy konstrukció sem indul a következő két évben.
- A TÁMOP 2011-2013-as akcióterveinek csak a társadalmi vitára bocsátott változata volt elérhető a jelentés lapzártájakor.
- A TÁMOP 5. prioritásában az egyik konstrukció a „részben új” jelzést kapta, ezt a konstrukciót az „új” kategóriába soroltuk.

Akcióterv	„utód” db	„új” db	összes db
TÁMOP 1. prioritás	6	3	9
TÁMOP 2. prioritás	4	2	6
TÁMOP 3. prioritás	25	3	28
TÁMOP 4. prioritás	5	0	5
TÁMOP 5. prioritás	22	7	29
TÁMOP 6. prioritás	4	9	13
TÁMOP összesen	66	24	90

Akcióterv	„utód” db	„új” db	összes db
DAOP 1. prioritás	4	0	4
DAOP 2. prioritás	3	0	3
DAOP 3. prioritás	3	0	3
DAOP 4. prioritás	5	0	5
DAOP 5. prioritás	4	1	5
DAOP összesen	19	1	20
DDOP 1. prioritás	3	0	3
DDOP 2. prioritás	3	0	3
DDOP 3. prioritás	4	0	4
DDOP 4. prioritás	3	0	3
DDOP 5. prioritás	5	0	5
DDOP összesen	18	0	18
ÉAOP 1. prioritás	4	0	4
ÉAOP 2. prioritás	3	0	3
ÉAOP 3. prioritás	4	0	4
ÉAOP 4. prioritás	4	0	4
ÉAOP 5. prioritás	3	0	3
ÉAOP összesen	18	0	18
ÉMOP 1. prioritás	4	0	4
ÉMOP 2. prioritás	3	0	3
ÉMOP 3. prioritás	4	1	5
ÉMOP 4. prioritás	5	0	5
ÉMOP 5. prioritás	3	0	3
ÉMOP összesen	19	1	20
KDOP 1. prioritás	4	0	4
KDOP 2. prioritás	3	0	3
KDOP 3. prioritás	2	0	2
KDOP 4. prioritás	4	0	4
KDOP 5. prioritás	5	0	5
KDOP összesen	18	0	18
KMOP 1. prioritás	9	1	10
KMOP 2. prioritás	-	-	-
KMOP 3. prioritás	4	0	4
KMOP 4. prioritás	2	0	2
KMOP 5. prioritás	-	-	-
KMOP összesen	15	1	16

Akcióterv	„utód” db	„új” db	összes db
NYDOP 1. prioritás	3	0	3
NYDOP 1. prioritás	3	0	3
NYDOP 1. prioritás	2	0	2
NYDOP 1. prioritás	3	0	3
NYDOP 1. prioritás	4	0	4
NYDOP összesen	15	0	15
GOP 1. prioritás	3	1	4
GOP 2. prioritás	5	2	7
GOP 3. prioritás	3	3	6
GOP 4. prioritás	3	0	3
GOP 5. prioritás	2	0	2
GOP összesen	16	6	22
KEOP 1. prioritás	5	0	5
KEOP 2. prioritás	13	1	14
KEOP 3. prioritás	3	1	4
KEOP 4. prioritás	5	1	6
KEOP 5. prioritás	3	1	4
KEOP 6. prioritás	7	0	7
KEOP 7. prioritás	1	2	3
KEOP 8. prioritás	2	0	2
KEOP összesen	39	6	45
KÖZOP 1. prioritás	2	0	2
KÖZOP 2. prioritás	2	0	2
KÖZOP 3. prioritás	3	0	3
KÖZOP 4. prioritás	3	0	3
KÖZOP 5. prioritás	2	0	2
KÖZOP összesen	12	0	12

Az alábbiakban operatív programok szintjén összefoglaljuk a 2009-2010 és a 2011-2013-as akciótervek közötti átfedéseket.

Akcióterv	„utód” db	„új” db	összes db	„utód” %	„új” %
TÁMOP összesen	66,5	23,5	90	74 %	26 %
DAOP összesen	19	1	20	95 %	5 %
DDOP összesen	18	0	18	100 %	0 %
ÉAOP összesen	18	0	18	100 %	0 %
ÉMOP összesen	19	1	20	95 %	5 %
KDOP összesen	18	0	18	100 %	0 %
KMOP összesen	15	1	16	94 %	6 %
NYDOP összesen	15	0	15	100 %	0 %
GOP összesen	16	6	22	73 %	27 %
KEOP összesen	39	6	45	87 %	13 %
KÖZOP összesen	12	0	12	100 %	0 %
ÖSSZESEN	255	39	294	87	13

Megállapítások:

- A 2011-2013 között elinduló összesen 294 konstrukcióból 255 korábbi konstrukcióra épül.
- Ez azt jelenti, hogy az összes konstrukció 87%-a korábbi konstrukciók folytatása, és 13%-ban új kezdeményezés.

- A legnagyobb „vérfrissítésen” a TÁMOP és a GOP esett át, de itt is csak a programok negyede új, háromnegyedük korábbi programok folytatása. A KEOP egytizedben újult meg.
- A Közlekedés Operatív program, valamint a Regionális Operatív Programok fele egyáltalán nem tartalmaz új programot. A Regionális Operatív Programok másik felének 5 %-a új program (ami 1-1 új konstrukciót jelent a programokban).
- Érdekesség: a 2009-ben először – a terveknek megfelelően – közvetett támogatási formában meghirdetett és botrányos körülmények között leállított TÁMOP 5.5.1. (Közösségi kezdeményezések – ld. a CNNy 6. és 7. jelentését) 2010-ben végül egyszerű egyfordulós pályázatként jelent meg.

A következő lépésben azt vizsgáltuk meg, hogy az újonnan létrehozott konstrukciókból mennyi a pályázat, és melyek azok, amelyek civil szervezetek számára is elérhetőek. Korábban többször aggodalmunkat fejeztük ki amiatt, hogy a kiemelt támogatások nagyobb arányban részesülnek a forrásokból, mint a pályázatok (ld. CNNy 6., 7., 8. jelentés), és meg szeretnénk volna tudni, hogy az újítás ezen a gyakorlaton mennyiben változtatott. Két, civil szervezetek által kiemelt figyelemmel kísért programot vizsgáltunk meg: a TÁMOP-ot és a KEOP-ot.

Akcióterv	„új” db	ebből pályázat	ebből civil által pályázható
TÁMOP 1. prioritás	3	3	3
TÁMOP 2. prioritás	2	2	1
TÁMOP 3. prioritás	3	3	3
TÁMOP 4. prioritás	0	0	0
TÁMOP 5. prioritás	7	7	4
TÁMOP 6. prioritás	9	9	9
KEOP 1. prioritás	0	0	0
KEOP 2. prioritás	1	1	0
KEOP 3. prioritás	1	1	0
KEOP 4. prioritás	1	1	1
KEOP 5. prioritás	1	1	1
KEOP 6. prioritás	0	0	0
KEOP 7. prioritás	2	2	0
KEOP 8. prioritás	0	0	0
Összesen	30	30	22

Megállapítások:

- A részletes elemzés kifejezetten pozitív csalódást hozott. A két vizsgált operatív programban a 30 újonnan létrehozott konstrukcióból mindegyik (100%!) pályázat, és ebből 22 elérhető civil szervezetek számára is (73%).

Összefoglalás és konklúzió

A kormányzati retorikával ellentétben az új kormányzat által elfogadott akciótervek 87%-ban a korábbi, gyakran elmarasztalt tervekre épülnek. Az Új Széchenyi Terv által megfogalmazott hét program ezekből az akciótervekből építkezik. Amíg az ÚSzT programjai új elnevezésen futnak, addig az akciótervek elnevezése maradt a régi. Ez az átláthatatlanság biztosan nem segíti a pályázók könnyű tájékozódását.

Az Új Széchenyi Tervre vonatkozó korábbi megállapításainkkal összhangban elmondhatjuk, hogy elsősorban *kommunikációs* területen történt stratégiai váltás: az ÚSzT a már meglévő konstrukciókat új virtuális egységekbe csomagolja, és könnyebben érthető elnevezésekkel látja el. Eközben azonban sem az akciótervek, sem a konstrukciók elnevezései nem változnak. Mindezzel nincs is baj, az egyetlen apró szépséghibája az ÚSzT-nek és a körülötte zajló kommunikációnak, hogy negatív képet fest arról a korábban létrehozott tervről, amiből felépül.

Az ÚSzT programjainak és a hozzájuk rendelt konstrukcióknak a részletes elemzése még átláthatatlanabbá teszi, hogy milyen szerkesztési elvek mentén kerültek bizonyos konstrukciók az ÚSzT emyője alá, és milyen elvek alapján maradtak ki más konstrukciók. Nem kizárólag a pályázói kör volt a szelektációs szempont, mert pl. a civilek által is pályázható, nem elsősorban a gazdasági fellendülést szolgáló KEOP 6.2.0. is ebbe a körbe került, ugyanakkor a gazdaság fellendülésével erős összhangban álló oktatási programok nem kerültek a válogatásba. Kimondható, hogy az ÚSzT logikai szerkezete és programjai egyfajta „meta szintű klasztereket” képeznek, amelyek továbbra is a korábbi struktúra építőelemeiből állnak össze. Az ÚSzT sajátos logika szerint összeválogatott építőelemeit az erős kormányzati retorika és politikai küldetéstudat szervezi egységgé. Az ÚSzT-ből kimaradt építőelemek státusza még nem tisztázott.

A kisszámú újítással kapcsolatban pozitív következtetések vannak: az újonnan létrehozott konstrukciók mindegyike pályázat, és jelentős része elérhető civil szervezetek számára is. Ha ez a fajta újítás következetesen és nagyobb mértékben vonult volna végig a terveken, akkor a fentebb említett kommunikáció még indokolt is lett volna.

Az elemzések alapjául szolgáló dokumentumok

Letöltések dátuma: 2011. február 14.

Letöltések URL címe:

- Új Magyarország Fejlesztési Terv Környezet és Energia Operatív Program Akciótervei 2009-2010:
<http://www.nfu.hu/download/doc/1381/Kornyezet-es-Energia-Operativ-Program-akcioterve-2009-2010.zip>
- Új Magyarország Fejlesztési Terv Regionális Fejlesztés Operatív Programok Akciótervei 2009-2010:
<http://www.nfu.hu/download/doc/1380/Regionalis-Fejleszt-es-Operativ-Programok-akcioterve-2009-2010.zip>
- Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program Akciótervei 2009-2010:
<http://www.nfu.hu/download/doc/1468/Tarsadalmi-Megujulas-Operativ-Program-2009-2010.zip>
- Új Széchenyi Terv Akciótervek 2011-13:
<http://www.nfu.hu/download/doc/2670/Uj-Szechenyi-Terv-akciotervei-2011-13.zip>
- TÁMOP Akciótervek társadalmi vitája 2011-13:
http://www.nfu.hu/forum_pate/10

A letöltések során tapasztalt néhány érdekesség:

- A TÁMOP 2011-2013-as akciótervei nem találhatóak meg sem az NFÜ, sem az ÚSZT honlapján az akciótervek között. Hét kattintásnyira a főoldaltól, a 2010-es társadalmi egyeztetések egyik almenüjéből érhetőek el a társadalmi vitára bocsátott táblázatok, végleges akciótervek a jelentés lapzártájakor (2011. márc. 5.) nincsenek sehol. A véleményezési határidő 2010. december 16-án lezárult.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és az Új Széchenyi Terv honlapjának összehasonlítása

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapjának fejlődése a CNNy egyik sikerének is tekinthető, folyamatosan megvalósították javaslatainkat (RSS-csatornák, fórumok, rövidítésjegyzék, stb.), mely igen jól szolgálta mind a potenciális pályázók, mind az általános nyilvánosság tájékozódását.

Az Új Széchenyi Terv megjelenésével kicsit megváltozott az NFÜ honlapja is, ami leginkább a honlap színvilágában jelent meg, kékről zöldre váltott, a honlapot a menüpontokon kívül már csak a bal felső sarokban eltérő logó különbözteti meg az Új Széchenyi Terv honlapjától. (De maga az ÚSZT alapdokumentum az NFÜ honlapján nem található meg.)

A nagy hasonlósággal mintha azt kívánnák leplezni, hogy ne legyen nyilvánvaló: valójában az ÚSZT pályázatai nem is újak, hiszen ezek többségében megegyeznek a korábbi ÚMFT-s pályázatok közül azokkal, amelyek az ÚSZT kitörési pontjaival összhangban vannak. Hasonló a történet 5 évvel ezelőtt is, amikor az 2. NFT-t átkeresztelték az MSZP-kampányban használt ÚMFT-vé.

Ezzel a megtévesztéssel azt biztosan elérték, hogy a korábbi pályázókat, a rendszer eddigi ismerőit összezavarják, viszont az új érdeklődők tisztánlátását sem igazán segítik. Például az ÚSZT honlapján az „Akciótervek” gomb az NFÜ honlapjára mutat, ami csak a gyakorlottabb felhasználónak tűnik fel abból, hogy megváltozik a honlap URL címe, és baloldalon a menüstruktúra. (A kevésbé gyakorlott felhasználó valószínűleg elvész, és két évvel ezelőtti anyagokat kezd letöltögetni.)

Javaslatok:

- A jobb áttekinthetőség érdekében készítsenek és publikáljanak az NFÜ honlapján egy olyan ábrát, mely bemutatja, hogy mi az ÚSZT viszonya a korábbi ÚMFT-hez, a hazai támogatásokhoz és egyéb forrásokhoz, illetve hogy az ÚSZT-n kívül milyen pályázati lehetőségek vannak.
- Ne nevezzék ÚSZT-s Akcióterveknek azon Operatív Programok 2011-13 közötti akcióterveit, melyek ÚSZT-s pályázatokat is tartal-

maznak. Ezek közül több ugyanis olyan pályázatokat is tartalmaz, amelyek nem részei az ÚSZT-nek. Ezért ne (vagy ne csak) ne az ÚSZT honlapján, hanem a korábbi gyakorlatnak megfelelően az NFÜ honlapján, a Fejlesztési programok között ismertessék az előző kormányzat által Új Magyarország Fejlesztési Tervnek (ÚMFT) nevezett, az EU szakzsargon szerint Nemzeti Stratégiai Referencia Keret (NSRK) 2011-13 közötti időszakra vonatkozó Akcióterveit.

- Helyezzenek el kereszthivatkozásokat az azonos témájú régi ÚMFT-s és az új ÚSZT-s pályázatok oldalain, hogy a régiék megtalálják az új kiírásokat, az újak pedig tanuljanak a régiék tapasztalataiból.
- Az NFÜ honlapján található rövidítésjegyzéket egészítsék ki az ÚSZT-ben használt rövidítésekkel.
- Továbbra is javasoljuk, hogy az Eseménynaptárba kerüljenek bele a partnerségi véleményezési és pályázatbeadási határidők.

A két honlap összehasonlítása

Portál címe:	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség	Új Széchenyi Terv
Internet cím:	http://www.nfu.hu/	http://ujsechenyiterv.gov.hu/
Honlapfejlesztő cég:	Carnation Zrt.	Carnation Zrt.
Hivatkozás a másik portálra	ÚSZT-s fejléc és banner is van. (Arra nincs viszont egyértelmű utalás, hogy ez valójában nem az ÚSZT honlapja.)	Semmi nem utal arra, hogy az ÚSZT-nek bármi köze is lenne az NFÜ-höz. Ugyanakkor az Akciótervek menüpontra kattintva minden figyelmeztetés nélkül az NFÜ honlapján találjuk magunkat.
RSS hír-előfizetés	Van, de pl. azon pályázatok RSS-előfizetőit, melyek az ÚMFT-ből átkerültek az ÚSZT-be, nem értesítették, hogy újra megnyitották a pályázatot, csak most már nem itt kell keresni.	Az egyes pályázati kiírásokhoz már van.
Partnerségi regisztráció	Van.	Van az NFÜ honlapján keresztül, azzal azonos. Az odavissza navigáció megoldott, de zavarba ejtő.

Portál címe:	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség	Új Széchenyi Terv
Partnerségi fórumok	Van, az ÚSZT kitörési pontjaihoz nem illeszkedő akcióterveket (pl. ÁROP) és pályázatok (pl. a KEOP ivóvízes és természetvédelmi pályázatok) kiírásait véleményeztetik itt.	Van, a korábbi ÚMFT-s pályázatok ÚSZT-be átkerült új kiírásait itt lehetett véleményezni. Bár a regisztráció közös, közvetlen átjárás nincs a két partnerségi fórum között.
Hírek	A főoldalon és a Sajtó menüpont alatt elérhető oldal tartalmazza az ÚSZT-s hírek mellett más fejlesztési programokkal (pl. Svájci és Norvég Alap, ÁROP) kapcsolatos aktualitásokat is.	A főoldalról és a Hírek menüpontban is elérhető oldal az ÚSZT-vel kapcsolatos híreket tartalmazza. Az itt megjelenő összes hír olvasható az NFÜ honlapján.
Eseménynaptár	A főoldalról érhető el, az ÚSZT-s országjárás eseményein kívül a korábbi ÚMFT-s, Norvég Alapos projektekkel kapcsolatos eseményeket is tartalmazza.	Az Országjárás menüpont alatt található, értelemszerűen az ÚSZT-t népszerűsítő országjárás állomásai találhatóak meg benne.
Elérhetőségek	E-mail: nfu@nfu.gov.hu Az Infovonal és a telefonos menürendszer is azonos: 06 40 638-638	E-mail: ujszechenyiterv@nfu.gov.hu Az Infovonal és a telefonos menürendszer is azonos: 06 40 638-638

A 2009-2010-es TÁMOP akciótervek megvalósulása – nyomonkövetés

Az elemzés módszertana

Az akciótervekben szereplő ütemtervek megvalósulását negyedik alkalommal vesszük elemzés alá. A CNNy 6., 7. és 8. jelentésében a 2007-2008-as akcióterveket vizsgáltuk, és a 8. jelentésben megkezdjük a 2009-2010-es akciótervek elemzését.

Elemzésünkhöz a következő forrásokat használtuk:

- A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján megjelent pályázati kiírásokat, kiemelt projekt felhívásokat és azok archívumait a 2011. február 14-i állapot szerint.
- A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapjáról 2010. február 14-i állapot szerint letölthető 2009-2010-as akcióterveket (2009. január 14. keltezésű akciótervek).

Elemzésünk kizárólag a TÁMOP-ra fókuszált. Az akciótervekben kezdésként megjelölt időpontot összevetettük az jelenlegi állapottal, valamint az összes konstrukciónál megvizsgáltuk, mi a támogatás lebonyolításának alkalmazott eljárása.

Megjegyzések:

- Számos helyen nem érhető el adat az akciótervekben a projekt tervezett indítási időpontjáról, ezt jelöltük („n.a.”)
- A rendszer nem egységes – kezdés időpontjára a tervezők intézkedéstől függően hónapot, negyedévet vagy félévet adnak meg. Minden esetben azt a formátumot vettük át, ami az akciótervben található.
- A tervezett kezdési időpontok helyenként nincsenek összhangban a terv más részeivel, előfordul, hogy az indítást 2010-re tervezik, ugyanakkor 2009-re már kiadásokat terveznek a konstrukcióhoz.
- 2009 elején az új akcióterv intézkedései egybefolytak a korábbi kétéves ciklusból áthúzódó, még futó konstrukciókkal. Az új akciótervben számos konstrukció száma és neve is ugyanaz maradt, de arra is volt példa, hogy azonos szám alatt más konstrukció jelent meg. A meghirdetett pályázatok számozása nem volt következetes, nem derült ki egyértelműen, mely pályázatok melyik két évhez tartoznak.

- Az akciótervek és a számozás következetlenségei mellett is igyekeztük az adatokat a lehető legpontosabban feldolgozni.

A 2009-2010-es akciótervben szereplő konstrukciók összefoglaló táblázata (nincsenek felsorolva a korábbi akciótervekben szereplő, de 2009-11-es tervben nem megjelenő konstrukciók)

Sor-szám	Konstrukció neve	Eljárás	Tervezett meghirdetés	Állapot
1.1.1	Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése	kiemelt	2010. március	Lezárult.
1.1.2	Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért	kiemelt	A 2007-2008-as projekt lezárulását követően	Lezárult.
1.1.3	„Út a munka világába” - Rendszeres szociális segélyben részesülők munkaerőpiaci integrációja	kiemelt	2009. május	Lezárult.
1.2.1	Hátrányos helyzetűek foglalkoztatását ösztönző járulékkedvezmények	kiemelt	2009. január 1.	Lezárult.
1.4.1	Alternatív munkaerőpiaci programok támogatása	pályázat	n. a.	Lezárult.
1.4.3	Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok támogatása	pályázat	2009. szeptember	Lezárult.
1.4.4	Helyi és határmenti foglalkoztatási együttműködések és megállapodások	pályázat	2010. február	Lezárult.
2.1.1.	Lépj egyet előre	kiemelt	2009. I. félév	Lezárult.
2.1.3.	Munkahelyi képzések támogatása	pályázat	2009. március	Lezárult.
2.2.1.	A szakképzés és a felnőttképzés minőségének és tartalmának fejlesztése	kiemelt	2010. szeptember	Lezárult.

Sor-szám	Konstrukció neve	Eljárás	Tervezett meghirdetés	Állapot
2.2.2.	A pályaaorientáció rendszerének tartalmi és módszertani fejlesztése	kiemelt	2010. október	Lezárult.
2.2.3.	A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása	pályázat	2009. március	Lezárult.
2.2.4.	Határon átnyúló együttműködés a szakképzés és felnőttképzés területén	pályázat	2010. szeptember	Lezárult.
2.3.2.	Munkaerőpiaci előrejelzések készítése, szerkezetváltási folyamatok előrejelzése	kiemelt	2009. szeptember	Lezárult.
2.3.3./I	Munkahelymegőrző támogatás munkaidőcsökkentéssel és képzéssel kombinálva	pályázat	2009. I. félév	Lezárult.
2.3.3./II	Munkahelymegtartó mikro- és kisvállalkozási járuléktámogatás	közvetett	2009. II. félév	Lezárult.
2.4.2.	Hátrányos helyzetűeket foglalkoztató szervezetek fejlesztése	pályázat	2009. április	Lezárult.
2.4.3.	Atipikus foglalkoztatási formák támogatása	pályázat	a. 2009. július b. 2009. szeptember c. 2009. I. félév	Lezárult.
2.4.4. – 2.7.1.	A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése, a munkaügyi ellenőrzés fejlesztése a foglalkoztatás kifehérítése érdekében	kiemelt	2009. szeptember	Lezárult.
2.5.1.	Érdekképviselői szervezetek kapacitásainak fejlesztése	pályázat	2010. október	Lezárult.
2.6.2.	Munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetek kapacitásának megerősítése	közvetett	2009. június	Nem indult el.

Sorszám	Konstrukció neve	Eljárás	Tervezett meghirdetés	Állapot
3.1.1	XXI. századi közoktatás	kiemelt	2010.	Lezárult.
3.1.2	Új tartalomfejlesztések a közoktatásban	pályázat / közvetett	2010. május	Nem indult el.
3.1.4	Innovatív iskolák	pályázat	2010. október	Lezárult.
3.1.8	Átfogó minőségfejlesztés a közoktatásban	kiemelt	2010.	Lezárult.
3.1.9.	Diagnosztikus mérések fejlesztése	pályázat / közvetett	2010. május	Lezárult.
3.2.1	Közoktatási intézmények szerepbővítése	pályázat	2009. december	Lezárult.
3.2.2	Területi együttműködések, társulások, hálózati tanulás	pályázat	2010. január	Lezárult.
3.2.3.	„Építő közösségek” – közművelődési intézményrendszer az egész életen át tartó tanulásért	pályázat	2009. november 2010. március	Lezárult.
3.2.4	„Tudásdepó-Expressz” – A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében	pályázat	2009. október	Lezárult.
3.2.8.	„Múzeumok Mindenkinek” Program – Múzeumok oktatási-képzési szerepének erősítése	pályázat	2010. február	Lezárult.
3.3.1	Esélyegyenlőség és integráció	kiemelt	2009. május	Lezárult.
3.3.5.	Továbbtanulási utak támogatása általános iskolától a diplomáig	közvetett	2010. január	Lezárult.
3.3.6	Képzésbe Ágyazott Foglalkoztatás	kiemelt / közvetett	2009. június	Lezárult.
3.3.7	Minőségi oktatás támogatása, valamint az egész életen át tartó tanulás elősegítése a kultúra eszközeivel az LHH kistérségek esélyegyenlősége érdekében	pályázat	2009. május	Lezárult.

Sor-szám	Konstrukció neve	Eljárás	Tervezett meghirdetés	Állapot
3.4.1	Nemzetiségi és migráns tanulók nevelésének és oktatásának segítése	pályázat	2009. október	Lezárult.
3.4.2	Sajátos nevelési igényű tanulók integrációja	pályázat	2010. szeptember	Lezárult.
3.4.3	Iskolai tehetséggondozás	pályázat	2010. október	Lezárult.
3.4.4.	Országos Tehetségsegítő Hálózat létrehozása	kiemelt / közvetett	2010. június	Lezárult.
4.1.1.	Hallgatói és intézményi szolgáltatásfejlesztés a felsőoktatásban	pályázat	A: 2010. január B: 2009. szeptember	Lezárult.
4.1.2.	Tartalomfejlesztés, képzők képzése	pályázat	2009. június	Lezárult.
4.1.3.	Felsőoktatási szolgáltatások rendszerszintű fejlesztése	kiemelt	n.a.	Nem indult el.
4.1.5.	Hiányszakmák, új szakmák munkaerőigényének kielégítése felsőfokú képzés segítségével	pályázat	2009. szeptember	Nem indult el.
4.2.1.	Kutatási és technológiai transzfer szolgáltatások támogatása	pályázat	2009. december	Lezárult.
4.2.2.	Nemzetközi közreműködésben megvalósuló alap- és célzott alapkutatási projektek támogatása	pályázat	2009. szeptember	Lezárult.
4.2.3.	Tudományos eredmények elismerése és disszeminációja	pályázat	2010. június	Lezárult.
4.2.4.	Nemzeti Kiválóság Program	pályázat	n.a.	Lezárult.
5.1.1.	LHH kistérségek projektjei	pályázat	n.a.	Lezárult.
5.1.3.	Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért	pályázat	2009. II. negyedév	Lezárult.
5.2.1.	Gyermekesély program országos kiterjesztésének szakmai-módszertani megalapozása és a program kísérése	kiemelt	2010. IV. negyedév	Lezárult.

Sor-szám	Konstrukció neve	Eljárás	Tervezett meghirdetés	Állapot
5.2.2.	A korai beavatkozást középpontba helyező Biztos Kezdet programok elterjesztése országos szinten	pályázat	2010. IV. negyedév	Lezárult.
5.2.3.	Integrált helyi programok a gyerekszegénység csökkentésére	pályázat	2009. III. negyedév 2010. III. negyedév	Lezárult.
5.2.5.	Gyermekek és fiatalok integrációját segítő programok	pályázat	2010. III. negyedév	Lezárult.
5.3.1.	Első lépés - Alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programjai	pályázat	A. 2010. II. negyedév B. 2009. III. negyedév	Lezárult.
5.3.2.	A hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának szakmai és módszertani megalapozása	kiemelt	2010. IV. negyedév	Lezárult.
5.3.4.	A nők elleni erőszak áldozatait segítő szolgáltatások fejlesztése	kiemelt	2009. III. negyedév	Nem indult el.
5.3.5.	Kísérleti program az adósságcsapda megelőzése érdekében	pályázat	2009. III. negyedév	Lezárult.
5.4.1.	Szociális szolgáltatások modernizációja, központi stratégiai tervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása	kiemelt	2010. IV. negyedév	Lezárult.
5.4.2.	Központi szociális információs fejlesztések	kiemelt	2010. IV. negyedév	Lezárult.
5.4.4.	Szociális képzések fejlesztése, szakemberek képzése, továbbképzése és készségfejlesztése valamint a helyi fejlesztési kapacitások megerősítése	pályázat	2009. II. negyedév	Lezárult.

Sorszám	Konstrukció neve	Eljárás	Tervezett meghirdetés	Állapot
5.4.5. b	A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai hátterének fejlesztése	kiemelt	2010. I. negyedév	Lezárult.
5.4.6.	A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai tudásának elterjesztése és hozzáférhető szolgáltatások fejlesztése	pályázat	2010. IV. negyedév	Nem indult el.
5.4.7.	Látássérült emberek elemi rehabilitációs szolgáltatásainak fejlesztése	pályázat	2010. II. negyedév	Lezárult.
5.4.8.	A komplex rehabilitáció szakmai hátterének megerősítése	kiemelt	2010. IV. negyedév	Lezárult.
5.4.9.	Modellprogram az alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolására	kiemelt / pályázat	2009. IV. negyedév	Nem indult el.
5.5.1.	Közösségi kezdeményezések és önkéntes programok támogatása	közvetett	2010. III. negyedév	Lezárult.
5.5.2.	Önkéntesség elterjesztése	pályázat	2010. II. negyedév	Lezárult.
5.5.4.	Anti-diszkriminációs műsorok, kampányok támogatása	pályázat	2010. II. negyedév	Lezárult.
5.5.6.	A fogyasztóvédelem társadalmasítása tudatos fogyasztói magatartás kialakításával	pályázat	2010. III. negyedév	Lezárult.
5.6. 1.	A társadalmi kohézió erősítése helyi kezdeményezésekkel	pályázat	2009. II. félév	Nem indult el.
5.6.2.	A társadalmi kohéziót erősítő bűnmegelőzési és reintegrációs programok módszertani megalapozása	kiemelt	2009. II. negyedév	Lezárult.
6.1.2. II	Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok	pályázat	2010. II. negyedév	Lezárult.
6.1.2. LHHK	Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben	pályázat	2009. I. negyedév	Lezárult.

Sor-szám	Konstrukció neve	Eljárás	Tervezett meghirdetés	Állapot
6.1.4.	Koragyermekkor (0-7 év) program	kiemelt	2009. II. negyedév	Nem indult el.
6.2.2.	Képzési programok az egészségügyben foglalkoztatottak számára, hiányszakmák képzése, kompetenciafejlesztés	pályázat	KMR: 2009. III. negyedév Konvergencia: 2010 I. negyedév	Lezárult.
6.2.3.	Országos egészségmonitorozási rendszer kiépítése	kiemelt	2009. III. negyedév	Nem indult el.
6.2.4. II	Foglalkoztatás támogatása	pályázat	A: KMR: 2009. II. negyedév Konvergencia: 2010 I. negyedév B: 2009. IV. negyedév	Lezárult.
6.2.4. LHHK	Foglalkoztatás támogatása kistérségi	pályázat	2009. II. negyedév	Lezárult.
6.2.5.	Szervezeti hatékonyság fejlesztése a struktúraváltásban érintett intézményeknél	A. kiemelt B. pályázat	2009. I. negyedév	Nem indult el.
6.2.6.	Beazonosítási rendszer fejlesztése	kiemelt	n.a.	Lezárult.

Megállapítások:

- A hat intézkedésben összesen 80 különböző konstrukciót sikerült beazonosítani. Ebből 10-ről nincs adat az NFÜ honlapján. Két lehetőség van: vagy ezek a konstrukciók egyáltalán nem indultak el, vagy a dokumentációjuk nem lett feltöltve / törölve lett. Nem érhető el adat arról, hogy ezek a programok mikor, kinek a döntésére nem indultak el.
- Az elérhető adatokra alapozva elmondhatjuk, hogy a 2009-2010-es akcióterv 87,5 %-ban megvalósult, 12,5 %-ban nem.
- A prioritások közül az 5. („A társadalmi befogadás, részvétel erősítése”) és a 6. („Egészségmegőrzés és egészségügyi humán erőforrás

fejlesztés”) esetében maradtak el leginkább konstrukciók. Nem meglepő ez az eredmény, az elmúlt négy évben ez a két prioritás volt mindig a legnagyobb áldozata a késéseknek és az átszervezéseknek. (Négy év távlatából visszatekintve: reméljük, hogy az eredeti számolás nem hierarchiát jelölt a prioritások között...)

- Formáját tekintve nem mondhatjuk, hogy csak a pályázatokat sújtotta volna az elmaradás, igen vegyes a kép: az el nem indult programok között négy kiemelt, egy közvetett, három pályázati és három vegyes konstrukció van.

Következő lépésben megvizsgáltuk, hogy a 2011-2013-as akciótervekben tervezik-e elindítani azokat a konstrukciókat, amelyek az előző két évben nem indultak el. Az alábbiakat találtuk:

Sorszám	Konstrukció neve	Eljárás	2011-2013 akciótervben szerepel-e
2.6.2.	Munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetek kapacitásának megerősítése	Közvetett	Tervezett.
3.1.2	Új tartalomfejlesztések a közoktatásban	Pályázat / Közvetett	Nem tervezett.
4.1.3.	Felsőoktatási szolgáltatások rendszerszintű fejlesztése	Kiemelt	Nem tervezett.
4.1.5.	Hiányszakmák, új szakmák munkaerőigényének kielégítése felsőfokú képzés segítségével	Pályázat	Nem tervezett.
5.3.4.	A nők elleni erőszak áldozatait segítő szolgáltatások fejlesztése	Kiemelt	Tervezett.
5.4.6.	A fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés szakmai tudásának elterjesztése és hozzáférhető szolgáltatások fejlesztése	Pályázat	Tervezett.
5.4.9.	Modellprogram az alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolására	Kiemelt / Pályázat	Tervezett.
6.1.4.	Koragyermekkori (0-7 év) program	Kiemelt	Nem tervezett.
6.2.3.	Országos egészségmonitorozási rendszer kiépítése	Kiemelt	Tervezett.
6.2.5.	Szervezeti hatékonyság fejlesztése a struktúraváltásban érintett intézményeknél	A. Kiemelt B. Pályázat	Tervezett.

Megállapítások:

- 10-ből 6 program esetében terveztek az akciótervek készítői az el nem indult programokkal.
- Nem találtuk információt arra vonatkozóan, hogy az el nem indult és a jövőben sem tervezett konstrukcióknál kik és milyen okból döntöttek a konstrukciók elhagyása mellett.

Összefoglalás és következtetések

Az elmúlt négy év tapasztalataira, a korábbi elemzésekre és a korábban megfogalmazott aggályainkra rációfolva a 2009-2010-es évben viszonylag nagy hatékonysággal sikerült az akciótervek végrehajtása, „csak” a programok 12,5 %-a nem valósult meg, a túlnyomó többségük igen. A nem megvalósult programok nagyobb részét csúsztatják a tervezők a következő két évre, így talán lehet esély arra, hogy négy év után, a hét éves ciklus végére a megvalósítás végre utoléri a tervezést. Sokkal megnyugtatóbb lett volna, ha ezt az elmúlt négy év során minden évben le tudtuk volna írni. Remélhetőleg az eddigi tapasztalatok alapján a jövőben a tervezés és a megvalósítás nagyobb összhangban lesz, és így az akciótervek alapján a pályázati év mindenki számára végre valóban tervezhetővé válik.

Az elemzések alapjául szolgáló dokumentumok

Letöltések dátuma: 2011. február 14.

Letöltések URL címe:

- CNNy korábbi jelentések: http://www.nfu.hu/cnny_jelentesek
- Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program Akciótervei 2009-2010:
<http://www.nfu.hu/download/doc/1468/Tarsadalmi-Megujulas-Operativ-Program-2009-2010.zip>
- TÁMOP pályázatok archívuma: <http://www.nfu.hu/doc/5>
- TÁMOP kiemelt projektek archívuma: <http://www.nfu.hu/doc/924>

Az automatikus pályázati eljárásrend alkalmazásának anomáliái az oktatás és kultúra területén

Az alábbiakban a TÁMOP 3.2.11/10/1 és TÁMOP 3.2.11/10/1/KMR számú, „Nevelési-oktatási intézmények tanórai, tanórán kívüli és szabadidős tevékenységeinek támogatása” című pályázat lebonyolítását vetnénk kritikai elemzés alá. A pályázat megjelenését és lebonyolítását kiemelt figyelem kísérte az oktatási és kulturális téren dolgozó civil szervezetek részéről, mert sokuk számára ez volt az első (és reméljük, hogy nem az utolsó) belépési pont az uniós forrásokhoz való hozzáféréshez. Talán a pályázat tervezői és lebonyolítói számára is hasznos, ha egy teljesen eltérő perspektívából néhány kritikai észrevétellel gazdagodnak – előtte azonban összefoglaljuk a pályázat főbb adatait és az eljárásrend kronológiáját azok számára, akik nem élték ezt meg napi szinten.

Összefoglaló adatok

- **Támogatás formája:** vissza nem térítendő
- **Forrás összege:** 3 400 000 000 HUF
- **Beadás kezdete** (eredeti meghirdetés szerint): 2010.02.26.
- **Beadási határidő** (eredeti meghirdetés szerint): 2010.04.30.
- **A támogatás célja:** „A nevelő, valamint a nevelő és oktató intézmények, az óvodai nevelésen és a tanítási órákon kívül számos szervezett kulturális programot, szakkört, tábort, kirándulást szervezhetnek tanulók számára. Az óvodai és iskolai nevelési és oktatási kereteken kívül szerveződő nem formális és informális tanulást támogató programok fontos lehetőséget biztosítanak a gyermekek, tanulók személyiségfejlődésére, művészeti és kreatív képességeinek kibontakoztatására, hátrányainak kompenzálására és az egészségtudatosság elterjesztésére. A konstrukció célja a közoktatásban résztvevő gyerekek és tanulók óvodai nevelésének és a tanórai és tanórán kívüli és szabadidős nem formális és informális nevelésének és oktatásának támogatása, kulturális érzékenységet, kreativitást és egészségtudatosságot, egészséges életmód kialakítását fejlesztő szabadidős tevékenységek megvalósításával, a nevelési-oktatási és kulturális intézmények hosszú távú együttműködésében, helyi és országos szinten.”

- **Kedvezményezettök köre:** „Jelen pályázati kiírás keretében pályázni jogosultak:
 - Kulturális (közművelődési, közgyűjteményi, művészeti) intézmények vagy ezek fenntartói
 - Alapfokú művészetoktatási intézmények.
 - Alapító okiratuk szerint kulturális (közművelődési, közgyűjteményi, művészeti) tevékenységet folytató non-profit szervezetek.
 - Fenntartó, illetve ernyőszervezet által benyújtott pályázat esetében a támogatás kizárólag a pályázatban megjelölt intézmények/ szervezetek által nyújtott szolgáltatás fejlesztésére fordítható.”
- **Támogatási feltételek:** „A pályázó szervezeteknél meglévő adottságokra, felkészültségre, gyűjteményekre épülő, a nevelési-oktatási intézmények igényeihez, nevelési és pedagógiai programjaihoz illeszkedő kompetenciafejlesztő pedagógiai (művészetpedagógiai, színház- és drámapedagógiai, múzeumpedagógiai stb.) szolgáltatások, programok fejlesztése, kiterjesztése, programsorozatok tervezése. Emellett a meglévő illetve a pályázat keretében tovább- és kifejlesztett tevékenységek, foglalkozások megvalósítása a program keretében nevelési és oktatási intézményekkel megkötött együttműködési megállapodás alapján. A nevelési-oktatási intézmények óvodai nevelési vagy iskolai pedagógiai programjának megvalósítását támogató, kínálatát gazdagító tanórai, tanórán kívüli, szabadidős tevékenységek megvalósítása támogatható.”
- **Támogatás mértéke (%)**: 100
- **Támogatás minimum összege**: 5 000 000 HUF
- **Támogatás maximum összege**: 50 000 000 HUF
- **Támogatható projektek száma**: 100 – 300
- **Eljárásrend**: automatikus pályázat

Kronológia

- 2010. január 29.: Megjelenik az első hír a pályázat megjelenéséről az NFÜ oldalán. A hírben szerepel, hogy „A pályázatok benyújtására 2010. február 26. és április 30. között van lehetőség.”
- 2010. február 5.: módosul a pályázati dokumentáció.
- 2010. február 18.: Információs nap Budapesten.
- 2010. február 25.: módosul a pályázati dokumentáció.
- 2010. március 12.: módosul a pályázati dokumentáció.

- 2010. március 22.: módosul a pályázati dokumentáció.
- 2010. március 24. (szerda): megnyílik a pályázati ablak.
- 2010. március 29. (hétfő): a közép-magyarországi keret felfüggesztésre kerül, mert „a beérkezett támogatási igények elérték a rendelkezésre álló források összegét”.
- 2010. március 30. (kedd): a konvergencia keret felfüggesztésre kerül, „a beérkezett támogatási igények elérték a rendelkezésre álló források összegét”.
- 2010. október 26.: megjelennek az eredmények az NFÜ honlapján.
- 2011. január 31.: újabb támogatottak jelennek meg az NFÜ honlapján. Több olyan támogatott, aki korábban elutasító levelet kapott, a konstrukciók közötti átcsoportosítás után most mégis támogatásban részesül.
- 2011. augusztus 31.: a projekt befejezésének legvégső dátuma az eredeti kiírás szerint.

A tervezéssel kapcsolatos észrevételek²

- Az automatikus pályázat, mint eljárási rend kétségkívül hatékony abban az esetben, ha kisvállalkozások eszközbeszerzéséről van szó – csökkenti a pályázat benyújtásától a kifizetésig eltelt időt és az adminisztratív terheket is. Az oktatási terület azonban komplexebb ennél: a támogatottak a fenntarthatósági időszakkal együtt összesen hat évig gyerekeknek és fiataloknak szerveznek programokat. Egy ilyen pályázatnál az automatikus eljárás azt jelenti: teljesen mindegy, hogy mit csinál a pályázó a gyerekekkel, minden program azonos súllyal esik a latba, nincs közöttük értékben különbség. Az nyer, aki gyorsabb, és nem az, aki jobb. Még talán elnézhető lenne is ez az álláspont, ha nem lenne könyvtárnyi bizonyítékunk arra, hogy a képzetlen szakemberek által rosszul kivitelezett gyerek- és ifjúsági programoknak káros hatása is lehet. Építési projekteknél sincs automatikus pályázat: a pályázató meggyőződik arról, hogy jó-e a terv, és azt építész készítette-e, ugyanez a helyzet az oktatási programoknál. Ahogyan a statikailag rosszul megtervezett építmény rádőlhet a benne lévőkre, úgy a rossz minőségű gyerekprogramnak is megvannak a maga veszélyei, és igen nagy luxus, hogy uniós milliókból káros hatású programokat támo-

2 Bár itt most csak a fenti konstrukciót vizsgáltuk meg részletesebben, az automatikus eljárás alkalmazása más pályázatoknál is hasonló szakmai aggályokat vet fel, pl. a KEOP-6.1.0/A (A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok).

gassunk. Egy automatikus pályáztatás nem zárja ki az elméleti lehetőségét annak, hogy bármilyen program támogatást kaphasson, így akár olyan is, ami szélsőséges eszméket hirdet, politikai tartalmú, vallási tartalmú, kifejezetten diszkriminatív üzenetet hordoz, termék megvásárlására buzdít vagy akár bűncselekmények elkövetésére. Mindez gyerekek és fiatalok körében, és uniós-állami támogatásból. Minden olyan pályázat, ami bonyolultabb, mint egy számítógép beszerzése, megköveteli a minimális szakmai kontrollt.

- A pályázók körébe végül a civil szervezetek mellé bekerült az állami fenntartású intézmények széles köre is. A civil szervezetek azok, amiket az NFÜ által használt KSH besorolás csak „egyéb” jelzővel illet, és ugyanaz a KSH mutatja ki, hogy 2008-ban csaknem 65.000 ilyen szervezet működött, és közel 120.000 munkavállalónak adott munkát. Az eddigi HEFOP és TÁMOP pályázatok során ez a szektor az országban betöltött szerepéhez viszonyítva méltánytalanul alul volt reprezentálva. Ezzel szemben a központi költségvetési intézmények számára az oktatás és kultúra területén annyi pályázat került kiírásra, hogy azt nem is tudták teljesen felhasználni, és maradvány is képződött. Érdeemes lett volna legalább ezt az egy pályázatot meghagyni az „egyéb” szervezeteknek, akik számos területen a központi költségvetési szervek munkáját vállalják át, de eddig elestek a strukturális források többségétől. Azért is, mert az automatikus eljárásrend miatt a támogatottak közé bekerült számos múzeum és művelődési ház, akiknek ugyanezekre a programjaira korábban más önálló TÁMOP konstrukció is rendelkezésükre állt. Félreértés ne essék: ezek a múzeumok nagyrészt igen kiváló múzeumpedagógiai programokat folytatnak, és nem sajnáljuk tőlük a támogatást, de ugyanarra a tevékenységre központi költségvetési normatíva és szomszédos TÁMOP támogatás mellett a civil szervezetek elől „elpályázni” a pénzt élelmes, de nem elegáns.
- A fenntarthatósági elvárások irreálisak. A szabadidős tevékenységek esetén a követelmény 1 program / félév / szerződött iskola, a fenntartási időszak 5 év, 5 szerződött intézmény esetében ez minimum 50 programot jelent (akár többet, mint amennyi jelen pályázaton támogatásra kerül), amit az NFÜ NEM finanszíroz, és aminek finanszírozására az állam nem vállal garanciát. Ez a kitétel elvárható egy normatív állami támogatásból működő intézménytől, de egy civil szervezettől, ami az érintett területeken gyakran 60-70 %-ban külföldi forrásból tevékenykedik (= külföldi forrásokat használ fel hazai

fejlesztésekre), nem várható el, mert az állam legfeljebb az általa nyújtott forrás felhasználásának módját írhatná elő. Ez abban az esetben lenne korrekt megkötés, ha az állam is finanszírozási garanciát vállalna a fenntartási időszakra.

A lebonyolítással kapcsolatos észrevételek

- Nem szerencsés, hogy a pályázati ablak megnyílása előtt két nappal is módosul a pályázati dokumentáció. Ugyanígy nem szerencsés, hogy az eredeti meghirdetéshez képest az ablak megnyílása egy hónapot tolódott. Ez teljesen ellehetetleníti az előre tervezést és a pályázat előre elkészítését.
- Ahogyan tartalmilag, úgy formailag sem szerencsés az automatikus pályázati eljárásrend. Ez a forma azokat részesíti előnyben, akik gyorsak, és nem azokat, akik minőségi munkát végeznek. A lebonyolítót igen nehéz helyzetbe hozta, hogy az első napon nem várt mértékű túlpályázás történt (nota bene: csak a lebonyolító által nem várt; ezt a legtöbb pályázó előre megjósolta és jelezte). Az első napon beérkezett pályázatok formai szűrés utáni támogatására csak a keret növelésével lett lehetőség. A tájékoztató napokon eltérő információk hangzottak el arra vonatkozóan, hogy számít-e a napon belüli beérkezési sorrend, vagy nem.
- Nem szerencsés, hogy a támogatottak jelentős részével a szerződéskötés a pályázat leadása után csaknem egy évvel történt meg, ráadásul úgy, hogy azok, akikkel a második körben (2011 januárjában) történt szerződéskötés, az elmúlt év végén már kézhez kaptak egy elutasításról szóló levelet. Az automatikus eljárás lényege éppen a gyorsaság lenne, nehéz belátni, hogy kisösszegű automatikus kifizetéseknél miért tartott egy évig a döntés megszületése és a szerződéskötés. Hacsak nem azért, mert átcsoportosításra, a keret növelésére volt szükség ahhoz, hogy mindenki, aki az első napon adta le pályázatát, kaphasson támogatást. A keret növelése üdvözlendő, de a túlpályázásból fakadó anomáliák kivédhetőek lettek volna, ha nem automatikus a pályáztatás.

Mindezekkel együtt bízunk benne, hogy a jövőben lesz még pályázat ezen a téren és ennek a körnek – az érintettek tapasztalatainak, javaslatainak nagyobb figyelembevételével.

Az elemzések alapjául szolgáló dokumentumok

Letöltések dátuma: 2011. február 14.

Letöltések URL címe:

- TÁMOP 3.2.11/10/1 és TÁMOP 3.2.11/10/1/KMR dokumentumai:
<http://www.nfu.hu/doc/palyazatok> és itt a pályázatok linkjeire kattintva
- TÁMOP 3.2.11/10/1 és TÁMOP 3.2.11/10/1/KMR nyerteslista:
<http://www.nfu.hu/content/58> és itt a támogatási kódokra rákeresve

LEVELEZÉS
Bemutakozó levél az új minisztériumoknak

CNNy - Civilek a Nemzeti Fejlesztési Tervezés Nyilvánosságáért

Postacím: NOSZA Egyesület 1076 Budapest, Garay u 29-31. I.em.1.
E-mail: egyeztetes@nonprofit.hu, honlap: www.cnnny.hu
fax. 36-1-413-0300

A CNNY TAGJAI	XY részére Intézmény Cím
Független Ökológiai Központ	Budapest, 2010. szeptember 29.
Közösségfejlesztők Egyesülete	Tisztelt XY!
Levegő Munkacsoport	A CNNy (Civilek a Nemzeti Fejlesztési Tervezés Nyilvánosságáért) nevű munkacsoport nevében írok Önnek. A szervezet, melyben 10 országos szervezet működik együtt, 2004 óta követi figyelemmel az Új Magyarország Fejlesztési Terv tervezésének, megvalósításának nyilvánosságát, különös tekintettel a társadalmi egyeztetés, partnerség elveinek érvényesülésére.
Magyar Természetvédők Szövetsége	A munkacsoport tagjai az elmúlt hat évben nemcsak monitorozták a tervezést és végrehajtást, hanem konkrét javaslataikkal segítettek is azt, hogy a felelős intézmény (NFÜ) a társadalmi egyeztetés minél átláthatóbb és hatékonyabb struktúráját építse ki. A CNNy tapasztalatait, javaslatait periodikusan megjelenő jelentéseiben összegezte, melyeket a levél mellékleteként küldök Önnek.
Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége	A munkacsoport elmúlt évi munkája sok eredményt hozott - az NFÜ fontos lépéseket tett a társadalmi egyeztetés struktúrájának fejlesztése érdekében – de több olyan probléma is állandó maradt - a folyamatosság és tervezhetőség hiánya, a korai bevonás elvének figyelmen kívül hagyása, illetve az átláthatóság hiánya – melyeket a CNNy alapvető fontosságúnak tart.
Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány	A CNNy folytatja 2004-ben megkezdett munkáját, továbbra is figyelemmel kíséri a fejlesztési tervezés és tervek társadalmi egyeztetésének, végrehajtásának nyilvánosságát. A munkacsoport kritikáival, javaslataival a jövőben is az illetékes intézményekhez fordul, megpróbálván az általa fontosnak tartott alapelveket érvényesíteni munkájukban.
NOSZA Egyesület	
Ökotárs Alapítvány	
Önkéntes Központ Alapítvány	
Szövetség a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért	

<p>A CNNY TAGJAI</p> <p>Független Ökológiai Központ</p> <p>Közösségfejlesztők Egyesülete</p> <p>Levegő Munkacsoport</p> <p>Magyar Természetvédők Szövetsége</p> <p>Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége</p> <p>Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány</p> <p>NOSZA Egyesület</p> <p>Ökotárs Alapítvány</p> <p>Önkéntes Központ Alapítvány</p> <p>Szövetség a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért</p>	<p>Levelem alapvető célja a fentiekben megtejt bemutatkozás, de emellett az is, hogy információkat kérjek a munkacsoport nevében arról, a fejlesztési tervek nyilvánosságának, társadalmi egyeztetésének folyamata hogyan alakul a jövőben, illetve mi lesz ennek struktúrája.</p> <p>Az elmúlt hónapokban –a választások és a kormányváltás miatt ez természetesen részben érthető is – nem sok nyilvános információ jelent meg erről, így erre ezúton szeretnék rávilágítani, illetve kérni Önt, hogy válaszaival segítsen tisztázni a helyzetet.</p> <p>Alapvető kérdéseink a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mi az Új Széchenyi Terv és az Új Magyarország Fejlesztési Terv egymáshoz való viszonya? • Hogyan zajlik a Széchenyi Terv társadalmi egyeztetési folyamata? Hogyan lehet a véleményeket eljuttatni az illetékes intézményhez és mi történik azokkal? • Hogyan alakulnak át az EU támogatások felhasználását ellenőrző monitoring bizottságok? • Hogyan változik az ÚMFT operatív programjainak struktúrája? • Lesz-e az ÚSZT és az ÚMFT társadalmi egyeztetéséről szóló, illetve pályázati ütemterv? <p>Válaszát előre is köszönöm,</p> <p>Nizák Péter A CNNy soros elnöke</p>
---	--

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ
államtitkár

Iktatószám: XXI-T/KIM/597/h (2010)
Ügyintéző: Bécsy etelka

Civilek a Nemzeti Fejlesztési Tervezés Nyilvánosságáért

Nizák Péter soros elnök úr részére

Budapest

Garay u. 29-31. I. em. 1.
1076

Tisztelt Nizák úr!

Örömmel és köszönettel vettem megkeresését a Civilek a Nemzeti Fejlesztési Tervezés Nyilvánosságáért tömörülés nevében, ami a bemutatkozáson túl az Új Széchenyi Terv és az Új Magyarország Fejlesztési Terv vonatkozásában kér tájékoztatást.

Tekintettel arra, hogy minisztériumunk a témákban nem illetékes, tájékoztatom, hogy az anyagot átírányítottuk a Nemzetgazdasági Minisztérium gazdaságstratégiáért felelős államtitkárságra, kérvén az államtitkár úr intézkedését a kérdések szakmailag kompetens megválaszolásában.

A munkacsoport az elmúlt években is figyelemmel kísérte a kormányzati fejlesztéstervezési tevékenységét, remélem, a jövőben is hasznos javaslatokkal tudják támogatni a kormányzati fejlesztési feladatokat.

Munkájukhoz további sikereket kívánok!

Budapest, 2010. november „23”.

Szászfalvi László

NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
FEJLESZTÉSPOLITIKAI KOORDINÁCIÓÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁR

NFM/6805/ *2010*.

Ügyintéző: Virág Álmos
Telefon: 795-5096
e-mail: almos.virag@nfm.gov.hu
Tárgy: a fejlesztési tervek nyilvánossága,
társadalmi egyeztetésének folyamata

**Nizák Péter úr részére
elnök**

Civilek a Nemzeti Fejlesztési Tervezés Nyilvánosságáért

Budapest

Garay u. 29-31. I. em. 1.
1076

Tisztelt Elnök Úr!

Megkaptuk levelüket, melyben a fejlesztési tervek nyilvánosságának, társadalmi egyeztetésének jövőbeni folyamatáról kér információkat. Az alábbiakban a kérdéseik sorrendjének megfelelően adom meg a kapcsolódó tájékoztatásunkat.

Alapvető célunk, hogy fejlesztéspolitikai stratégiánk összhangban legyen az uniós támogatások felhasználásával. Jelenleg folyik a pályázati kiírások kidolgozása, melynek során természetesen figyelembe vesszük az európai uniós támogatási rendszer eddigi adottságait is.

Összhangban az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1083/2006/EK rendelet 11. cikkében megfogalmazott partnerség elvével, az akcióterveket elektronikus úton a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján (továbbiakban: NFÜ) társadalmi egyeztetésre bocsátottuk, az észrevételeket 2010. december 15-ig várjuk.

Célunk, hogy a gazdasági és társadalmi viszonyok javítására egyaránt törekedjen fejlesztéspolitikánk. Ennek megfelelően az új akciótervek prioritásai érintik az oktatás, kultúra és az egészségügy tématerületeit is.

A monitoring bizottságok munkáját továbbra is a vonatkozó uniós jogszabály (1083/2006/EK rendelet), valamint a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről szóló 255/2006 (XII. 18.) Korm. rendelet szabályozza. Az újonnan

alakuló monitoring bizottságok első ülései 2010. december közepéig megtartásra kerülnek.

Az operatív programok szerkezetét és tartalmát a tagállamok nem módosíthatják önállóan, minden jelentősebb – a fő prioritásokat érintő – módosítást az Európai Bizottság illetékes Főigazgatóságával kell egyeztetni és jóváhagyatni. A módosításokról a Kormány várhatóan a 2011-13 évi akciótervekről szóló döntésével egyidejűleg fog határozni.

A pályázati kiírások társadalmi egyeztetésére történő felhívást természetesen időben nyilvánosságra hozzuk, kérem, erről rendszeresen tájékozódjanak az NFÜ honlapján.

Végül megköszönöm, hogy elküldte részünkre a nemzeti fejlesztési dokumentumok társadalmi egyeztetésének tapasztalatairól szóló jelentéseiket, melyek értékes visszajelzéssel szolgálnak számunkra a nyilvánosság biztosításának működését és hatékonyságát illetően.

További munkájukhoz sok sikert kívánok.

Budapest, 2010. december „15”.

Tisztelettel:

Dr. Molnár Ágnes

A CNNy tagjai

- Független
Okológiai Központ
- Közösségfejlesztők
Egyesülete
- Levegő
Munkacsoport
- Magyar
Szegénység-
ellenes Hálózat
- Magyar
Természetvédők
Szövetsége
- Nonprofit Humán
Szolgáltatók
Országos
Szövetsége
- Nonprofit
Információs és
Oktató Központ
(NIOK) Alapítvány
- Nonprofit Szektor
Analízis Program
Egyesület
- Ökotárs Alapítvány
- Önkéntes Központ
Alapítvány
- Szövetség a
Közösségi
Részvétel
Fejlesztéséért
-

Dr. Molnár Ágnes
Fejlesztéspolitikai koordinációért felelős államtitkár
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
 Budapest
 1440, Pf. 1.

Budapest, 2011. január 20.

Tisztelt Államtitkár asszony!

Köszönettel vettük a Civilek a Nemzeti Fejlesztési Tervezés Nyilvánosságáért munkacsoport megkeresésére írott, 2010. december 15-én kelt válaszát. Az ebben foglaltakon túl fontos információkat kaptunk az elmúlt időszakban napvilágot látott sajtóhírekből valamint az Új Széchenyi Terv időközben elindult honlapjáról és az ott egyeztetésre bocsátott pályázati kiírásokból.

Nem vonjuk kétségbe, hogy az Önök által elindított változások végrehajtásához, az új struktúra kialakításához időre van szükség, de az Új Magyarország Fejlesztési Terv tervezésének, megvalósításának nyilvánosságát, 2004 óta nyomon követő, és ennek továbbra is elkötelezett, 10 országos szervezetet tömörítő csoportként továbbra is úgy gondoljuk, hogy szükség van a civil társadalom tényszerű tájékoztatására, a tervezési folyamatokba való minél korábbi bevonására. Ezért engedje meg, hogy a válasza és az elérhető információk nyomán felmerülő újabb kérdéseinkkel forduljunk ismét Önhöz:

- Mint levelében írja, 2010. december közepén elkezdték munkájukat az új összetételű monitoring bizottságok, amelyekben a civil szervezetek képviselői is helyet kapnak. Kérjük, tájékoztasson arról, hogy kik, **milyen szempontok alapján és milyen eljárásban kérték fel ezeket a tagokat**, és azokra milyen kötelezettségek vonatkoznak?
- A január 31-i határidővel társadalmi egyeztetésre bocsátott pályázati konstrukciókon túlmenően, készült-e az új akciótervekben szereplő további konstrukciókhoz **pályázati és egyeztetési ütemterv, amely alapján az érintettek felkészülhetnek** a várható kiírásokra?
- A társadalmi egyeztetésre bocsátott akciótervekből úgy tűnik, hogy az intézményrendszer végleg elvetette a kisebb adminisztratív kapacitásokkal rendelkező pályázók – pl. civil szervezetek – számára különösen kedvező, és általuk régóta sürgetett **közvetett támogatási formát (global grant)**. **Várható-e ilyen eljárásrendű pályázat meghirdetése?**
- Jelen pillanatban az új pályázati kiírásokkal kapcsolatos információk az Interneten két helyen, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és az Új Széchenyi Terv honlapján érhetők el. A témában kevésbé jártas olvasó számára azonban nem egyértelmű, hogy mely tartalmat hol keresse, **hogyan kapcsolódnak azok egymáshoz, mi a két honlap (és intézmény) viszonya?**

Végül, de nem utolsósorban, több fórumon olvasható volt, egyebek között az ÚSZT bemutatóján is elhangzott, hogy az uniós források felhasználására vonatkozó eddigi több mint húsz jogszabályt egyetlen, egységes kormányrendelet váltja fel. Ennek tervezete, az általános

elveken túlmenően, azonban egyelőre nem ismert. A változtatás szükségessége és hasznossága előttünk is nyilvánvaló, és a civil szervezetek is érdekeltek abban, hogy minél egyszerűbb, átlátható és felhasználóbarát eljárásrendi szabályozás szülessen. Ezért a Jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló **2010. évi CXXXI. Törvény értelmében jelen levelünkkel egyben szeretnénk a minisztérium közvetlen egyeztetésben részt vevő stratégiai partnerévé válni (13. §)**. Kérjük, tegye lehetővé ezt a CNNy számára – egyben örömmel vennénk a fenti kérdések további megvitatását is egy személyes találkozó alkalmával.

Megtisztelő válaszát valamennyiünk nevében előre is köszönöm!

Tisztelettel:

Móra Veronika
A CNNy soros elnöke

További információ:

Postacím: NOSZA Egyesület1076 Budapest, Garay u 29-31. I.em.1.

CNNy e-mail: egyezettetes@nonprofit.hu

Web: <http://www.cnn.hu>

A CNNy soros elnöke: Móra Veronika, Ökotárs Alapítvány

E-mail: move@okotars.hu

Mobil: 20/480 4328

